

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Naruszewo

Zamawiający:

Gmina Naruszewo
Naruszewo 19A
09-152 Naruszewo

Wykonawca:

Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów pod kierownictwem Karoliny Drzewieckiej – Kierownika Projektu:
Joanna Kaszubska – Konsultant
Mateusz Grzelak – Młodszy Analityk

Spis treści

1. Metodologia.....	4
2. Delimitacja obszaru zdegradowanego	10
2.1 Sfera społeczna	12
2.2 Sfera gospodarcza.....	29
2.3 Sfera środowiskowa	32
2.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna.....	34
2.5 Sfera techniczna	38
2.6 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego.....	39
2.7 Potencjał i bariery obszaru zdegradowanego.....	51
3. Obszar rewitalizacji.....	53
Załączniki	56
Spis tabel i rysunków.....	57

1. Metodologia

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz.U. 2021 poz. 485 ze zm.) „rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”.

Stan kryzysowy występuje w przypadku koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz nefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

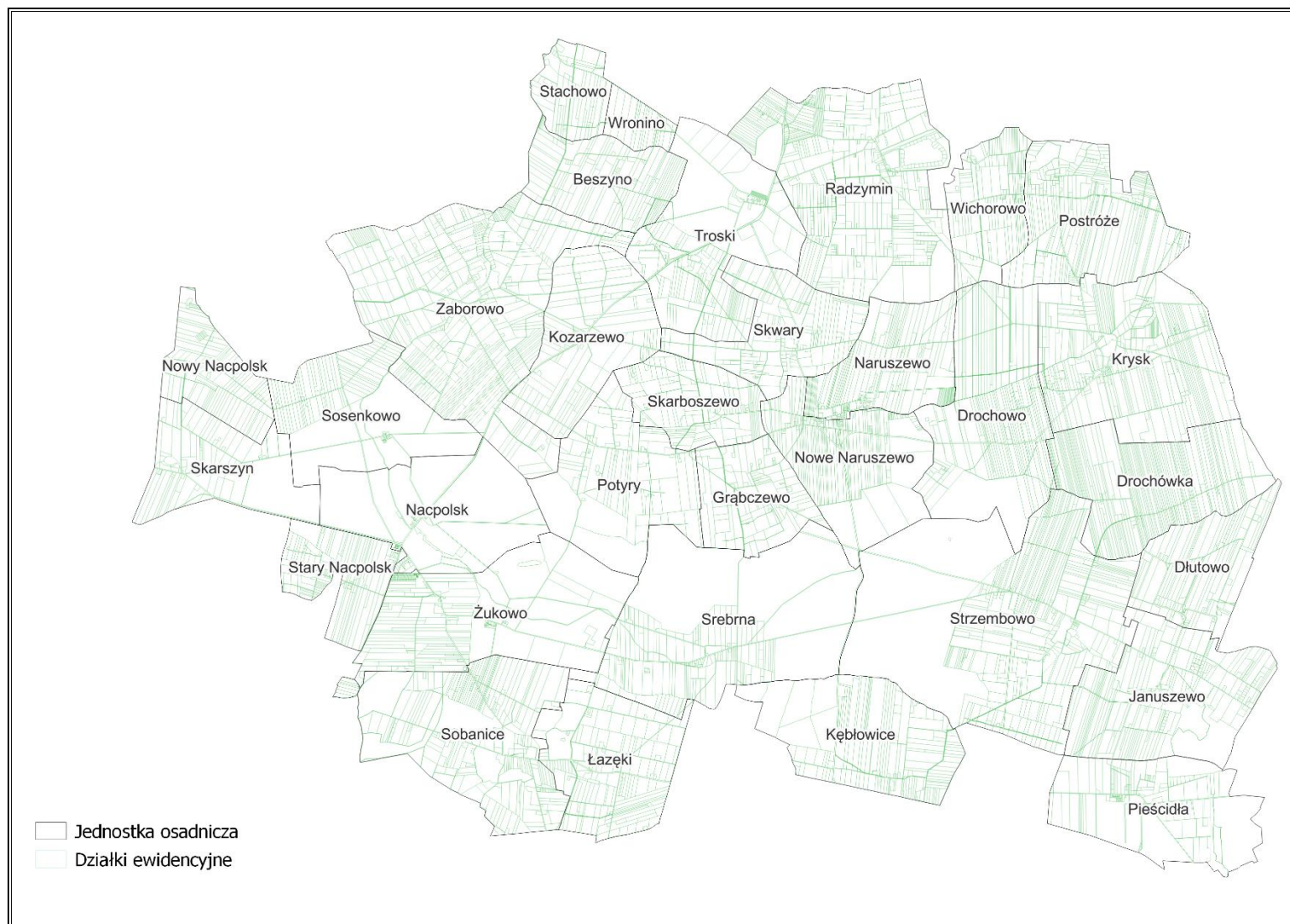
Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym można wyznaczyć jako obszar zdegradowany. Następnie obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako

obszar rewitalizacji. Obszar ten nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

Początkiem procesu rewitalizacji Gminy Naruszewo jest przeprowadzenie diagnozy w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Opracowując przedmiotową analizę, uwzględniono przede wszystkim zalecenia zawarte w Wytycznych Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, zgodnie z którymi diagnozę oparto na mierzalnych wskaźnikach opisujących przede wszystkim zjawiska i problemy społeczne na terenie gminy Naruszewo.

W celu przestrzennego zobrazowania wyników analizy, gminę Naruszewo podzielono na jednostki osadnicze, składające się z jednej lub kilku miejscowości.

Rysunek 1. Podział gminy Naruszewo na jednostki osadnicze

Źródło: Opracowanie własne

W poniższej tabeli zamieszczono wykaz miejscowości wchodzących w skład ustalonych jednostek osadniczych.

Tabela 1. Wykaz miejscowości wchodzących w skład jednostek osadniczych

Nazwa jednostki osadniczej	Miejscowości wchodzące w skład jednostki osadniczej
Jednostka Dłutowo	Dłutowo
Jednostka Łazęki	Łazęki
Jednostka Drochowo	Drochowo
Jednostka Drochówka	Drochówka, Rąbież
Jednostka Grąbczewo	Grąbczewo
Jednostka Januszewo	Januszewo
Jednostka Kozarzewo	Kozarzewo
Jednostka Krysk	Krysk, Nowy Krysk
Jednostka Kębłowice	Kębłowice
Jednostka Michałowo	Michałowo, Beszyno
Jednostka Nacpolsk	Nacpolsk
Jednostka Naruszewo	Naruszewo
Jednostka Nowe Naruszewo	Nowe Naruszewo
Jednostka Nowy Nacpolsk	Nowy Nacpolsk
Jednostka Pieścidla	Pieścidla
Jednostka Postróże	Postróże
Jednostka Potyry	Potyry
Jednostka Radzymin	Radzymin, Radzyminek
Jednostka Skarboszewo	Skarboszewo
Jednostka Skarszyn	Skarszyn
Jednostka Skwary	Skwary
Jednostka Sobanice	Sobanice
Jednostka Sosenkowo	Sosenkowo, Sosenkowo PGR
Jednostka Srebrna	Srebrna
Jednostka Stachowo	Stachowo
Jednostka Stary Nacpolsk	Stary Nacpolsk, Żukowo Poświętne
Jednostka Strzembowo	Strzembowo
Jednostka Troski	Troski, Wróblewo, Wróblewo PGR
Jednostka Wichorowo	Wichorowo
Jednostka Wronino	Wronino
Jednostka Zaborowo	Zaborowo I, Zaborowo II
Jednostka Żukowo	Żukowo, Żukówek PGR

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Naruszewie

Dla wydzielonych jednostek osadniczych pozyskano materiał statystyczny dostępny w zasobach Urzędu Gminy w Naruszewie oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, jak i specjalnie w tym celu wygenerowane przez instytucje zewnętrzne, m.in. Powiatowy Urząd Pracy w Płońsku i Posterunek Policji w Czerwińsku nad Wisłą.

Analizę występowania negatywnych zjawisk zachodzących na obszarze gminy Naruszewo przeprowadzono w pięciu sferach, tj.: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Do każdej ze sfer zakwalifikowano następujące wskaźniki wyznaczone z uzyskanych danych.

Tabela 2. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie

Obszar	Nazwa wskaźnika	Waga
Sfera społeczna		
Zaawansowanie procesu starzenia się ludności	Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na danym obszarze	2
Bezrobocie	Udział bezrobotnych w ludności ogółem na danym obszarze	5
Ubóstwo	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w ludności ogółem na danym obszarze	4
Niepełnosprawność	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ludności ogółem na danym obszarze	2
Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin	Wskaźnik liczby Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na danym obszarze	1
Zagrożenie przestępczością	Wskaźnik przestępstw popełnionych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców	3
Bezpieczeństwo na drogach	Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	1
Niski poziom edukacji	Udział liczby8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla gminy - I przedmiot, w stosunku do liczby wszystkich 8-klasistów	1
	Udział liczby8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla gminy - II przedmiot, w stosunku do liczby wszystkich 8-klasistów	
	Udział liczby8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla gminy - III przedmiot, w stosunku do liczby wszystkich 8-klasistów	
Sfera gospodarcza		
Niski stopień przedsiębiorczości	Liczba zarejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze	1
Słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw	Liczba wyrejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze	1
Sfera środowiskowa		
Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska	Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia, w stosunku do wagi wszystkich zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze	1
Przekroczenie standardów powietrza	Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze	1
Sfera przestrzenno-funkcjonalna		
Niedostateczny stopień skanalizowania budynków mieszkalnych	Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze	1

Obszar	Nazwa wskaźnika	Waga
Niedostateczny stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych	Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze	1
Sfera techniczna		
Niewystarczający dostęp do podstawowych usług	Lokalizacja na danym obszarze gminnego budynku użyteczności publicznej	1

Źródło: Opracowanie własne

Uzyskane dane przeanalizowano pod kątem wskaźników ilościowych i jakościowych, porównując wartości średnie, charakterystyczne dla poszczególnych jednostek osadniczych i zestawiając je z przeciętnymi wartościami dla Gminy Naruszewo – o występowaniu zjawiska kryzysowego decydowało czy wartość wskaźnika dla jednostki osadniczej jest gorsza od średniej wartości dla całej Gminy.

Do obszaru zdegradowanego zaliczono jednostki osadnicze spełniające jednocześnie następujące kryteria:

- na terenie jednostki osadniczej identyfikuje się co najmniej 6 wskaźników w sferze społecznej, które wskazują na występowanie zjawiska kryzysowego (wartość poniżej średniej dla gminy Naruszewo),
- na terenie jednostki osadniczej identyfikuje się co najmniej 3 wskaźniki z pozostałych sfer tj.: gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub przestrzenno-funkcjonalnej, który wskazuje na występowanie zjawiska kryzysowego (wartość poniżej średniej dla gminy Naruszewo).

W celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji przeprowadzono standaryzację każdego wskaźnika ilościowego i jakościowego, według następującego wzoru, w zależności od charakteru badanego zjawiska:

$$z = \frac{x - \mu}{\sigma}$$

lub

$$z = - \frac{x - \mu}{\sigma}$$

gdzie:

x – nieustandaryzowana wartość wskaźnika dla danej jednostki osadniczej,

μ – średnia wartość wskaźnika dla obszaru gminy,

σ – odchylenie standardowe.

Następnie dla każdej jednostki osadniczej obliczono wskaźnik syntetyczny tj. średnią ważoną arytmetyczną ustandaryzowanych wskaźników ilościowych i jakościowych, którym przyporządkowano poszczególne wagi, wg następującego wzoru:

$$\bar{s} = \frac{\sum_{i=1}^n z_i t_i}{\sum_{i=1}^n t_i}$$

gdzie:

z – ustandaryzowana wartość wskaźnika dla jednostki osadniczej,

t – waga wskaźnika,

n – liczba wskaźników.

Wskaźnik syntetyczny przyjmuje wartości dodatnie lub ujemne i pokazuje, o ile dany wynik jest odległy od średniej wartości dla całej gminy, która ma wartość 0. Wartości dodatnie wskazują, które jednostki osadnicze odznaczają się wysokim natężeniem negatywnych zjawisk, natomiast wartości ujemne świadczą o stosunkowo dobrej sytuacji w danej jednostce. Ponadto im większa wartość wskaźnika tym jednostka charakteryzuje się większym natężeniem negatywnych zjawisk i analogicznie, im mniejsza wartość wskaźnika tym jednostka charakteryzuje się mniejszym natężeniem negatywnych zjawisk.

2. Delimitacja obszaru zdegradowanego

Szczegółowy proces delimitacji obszaru zdegradowanego na terenie gminy Naruszewo przebiegł następująco:

1. Obszar gminy podzielono na jednostki osadnicze, dla których dokonano diagnozy w zakresie występowania stanu kryzysowego, spowodowanego koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z problemami w co najmniej jednej następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub przestrzenno-funkcjonalnej.
2. Do obszaru zdegradowanego zaliczono jednostki osadnicze spełniające jednocześnie następujące kryteria:
 - a) na terenie jednostki osadniczej identyfikuje się co najmniej 6 wskaźników w sferze społecznej, które wskazują na występowanie zjawiska kryzysowego (wartość poniżej średniej dla gminy Naruszewo),
 - b) na terenie jednostki osadniczej identyfikuje się co najmniej 3 wskaźniki z pozostałych sfer tj.: gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub przestrzenno-funkcjonalnej, który wskazuje na występowanie zjawiska kryzysowego (wartość poniżej średniej dla gminy Naruszewo).

Dla poszczególnych jednostek osadniczych posłużono się takimi samymi kryteriami (wybrano te same wskaźniki). W tabelach prezentujących wskaźniki w rozdziałach od 2.1. do 2.5. kolorem jasnopomarańczowym oznaczono te jednostki osadnicze, dla których wartość wskaźnika jest gorsza od średniej dla gminy Naruszewo (występowanie stanu kryzysowego), natomiast białym, dla których wartość wskaźnika jest wyższa od średniej dla gminy Naruszewo (dobra sytuacja).

W poniższej tabeli przedstawiono główne parametry jednostek osadniczych, tj. powierzchni oraz liczby ludności, z wyliczeniem udziału w powierzchni i populacji gminy Naruszewo.

Tabela 3. Powierzchnia jednostek osadniczych wraz z liczbą ludności wg stanu z 2022 r.

Nazwa jednostki osadniczej	Powierzchnia jednostki osadniczej [ha]	% udziału powierzchni gminy	Liczba ludności jednostki osadniczej [osoba]	% udziału ludności gminy
Obszar Gminy Naruszewo - łącznie	15 937,24	100,00%	6 189	100,00%
Jednostka Dłutowo	311,25	1,95%	109	1,76%
Jednostka Łazęki	436,71	2,74%	145	2,34%
Jednostka Drochowo	640,52	4,02%	154	2,49%
Jednostka Drochówka	514,71	3,23%	202	3,26%
Jednostka Grąbczewo	279,79	1,76%	78	1,26%
Jednostka Januszewo	560,90	3,52%	214	3,46%
Jednostka Kozarzewo	439,97	2,76%	114	1,84%
Jednostka Krysk	703,05	4,41%	227	3,67%
Jednostka Kębłowice	493,35	3,10%	105	1,70%
Jednostka Michałowo	302,90	1,91%	121	1,94%
Jednostka Nacpolsk	522,24	3,28%	578	9,34%
Jednostka Naruszewo	335,43	2,10%	235	3,80%
Jednostka Nowe Naruszewo	451,96	2,84%	169	2,73%
Jednostka Nowy Nacpolsk	172,78	1,08%	77	1,24%
Jednostka Pieścidla	477,75	3,00%	171	2,76%
Jednostka Postróże	478,80	3,00%	212	3,43%
Jednostka Potyry	505,93	3,17%	87	1,41%
Jednostka Radzymin	891,18	5,59%	462	7,46%
Jednostka Skarboszewo	263,94	1,66%	113	1,83%
Jednostka Skarszyn	410,48	2,58%	149	2,41%
Jednostka Skwary	356,43	2,24%	201	3,25%
Jednostka Sobanice	647,34	4,06%	232	3,75%
Jednostka Sosenkowo	465,80	2,92%	176	2,84%
Jednostka Srebrna	918,61	5,76%	183	2,96%
Jednostka Stachowo	157,11	0,99%	61	0,99%

Nazwa jednostki osadniczej	Powierzchnia jednostki osadniczej [ha]	% udziału powierzchni gminy	Liczba ludności jednostki osadniczej [osoba]	% udziału ludności gminy
Jednostka Stary Nacpolsk	245,31	1,54%	118	1,91%
Jednostka Strzembowo	1 302,25	8,17%	341	5,51%
Jednostka Troski	593,66	3,72%	253	4,09%
Jednostka Wichorowo	262,67	1,65%	158	2,55%
Jednostka Wronino	76,88	0,48%	19	0,31%
Jednostka Zaborowo	1 041,11	6,53%	557	9,00%
Jednostka Żukowo	676,43	4,24%	168	2,71%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Naruszewie

Zgodnie z danymi zawartymi w powyższej tabeli największą powierzchnię posiada jednostka Strzembowo – 8,17% powierzchni gminy Naruszewo. Natomiast najmniejszą powierzchniowo jednostką jest Wronino, którego powierzchnia obejmuje 0,48% powierzchni gminy Naruszewo. Pod względem liczebności populacji, w 2022 r. najwięcej mieszkańców zamieszkiwało jednostkę Nacpolsk – 9,34% mieszkańców gminy Naruszewo. Najmniej liczebną natomiast jest Wronino, którą w 2022 r. zamieszkiwało 0,31% mieszkańców gminy Naruszewo.

2.1 Sfera społeczna

W sferze społecznej wykorzystano 10 wskaźników, które zakwalifikowane zostały do 8 obszarów problemowych. Ich wykaz zamieszczono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery społecznej

Obszar	Nazwa wskaźnika
Zaawansowanie procesu starzenia się ludności	Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na danym obszarze
Bezrobocie	Udział bezrobotnych w ludności ogółem na danym obszarze
Ubóstwo	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w ludności ogółem na danym obszarze
Niepełnosprawność	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ludności ogółem na danym obszarze
Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin	Wskaźnik liczby Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na danym obszarze
Zagrożenie przestępczością	Wskaźnik przestępstw popełnionych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców
Bezpieczeństwo na drogach	Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze
Niski poziom edukacji	Udział liczby 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla gminy - I przedmiot, w stosunku do liczby wszystkich 8-klasistów
	Udział liczby 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla gminy - II przedmiot, w stosunku do liczby wszystkich 8-klasistów
	Udział liczby 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla gminy - III przedmiot, w stosunku do liczby wszystkich 8-klasistów

Źródło: Opracowanie własne

Zaawansowanie procesu starzenia się ludności

W ramach demografii analizie poddano problem niekorzystnych zmian w strukturze demograficznej gminy tj. proces starzenia się społeczeństwa, polegający na wzroście udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle społeczeństwa (60 lat i więcej w przypadku kobiet oraz w wieku 65 lat i więcej w przypadku mężczyzn).

Największy udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem odnotowano w jednostce Wronino – 36,84%, natomiast najmniejszy w jednostce Pieścidła – 14,62%.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą Dłutowo, Łazęki, Drochowo, Grąbczewo, Kozarzewo, Krysk, Kębłowice, Nacpolsk, Nowe Naruszewo, Potyry, Skarszyn, Stary Nacpolsk, Strzembowo, Troski, Wronino oraz Żukowo. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 5. Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (kobiety 60 lat i więcej, mężczyźni 65 lat i więcej)	Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na danym obszarze	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Obszar gminy Naruszewo - łącznie	6 189	1 355	21,89%	—
Jednostka Dłutowo	109	29	26,61%	2,1648
Jednostka Łazęki	145	32	22,07%	0,0826
Jednostka Drochowo	154	36	23,38%	0,6834
Jednostka Drochówka	202	40	19,80%	-0,9585
Jednostka Grąbczewo	78	18	23,08%	0,5458
Jednostka Januszewo	214	41	19,16%	-1,2521
Jednostka Kozarzewo	114	34	29,82%	3,6370
Jednostka Krysk	227	52	22,91%	0,4678
Jednostka Kębłowice	105	25	23,81%	0,8806
Jednostka Michałowo	121	22	18,18%	-1,7015
Jednostka Nacpolsk	578	149	25,78%	1,7841
Jednostka Naruszewo	235	50	21,28%	-0,2798
Jednostka Nowe Naruszewo	169	44	26,04%	1,9033
Jednostka Nowy Nacpolsk	77	14	18,18%	-1,7015
Jednostka Pieścidła	171	25	14,62%	-3,3343
Jednostka Postróże	212	44	20,75%	-0,5228
Jednostka Potyry	87	20	22,99%	0,5045
Jednostka Radzymin	462	98	21,21%	-0,3119
Jednostka Skarboszewo	113	23	20,35%	-0,7063
Jednostka Skarszyn	149	43	28,86%	3,1967

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (kobiety 60 lat i więcej, mężczyźni 65 lat i więcej)	Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na danym obszarze	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Jednostka Skwary	201	37	18,41%	-1,5961
Jednostka Sobanice	232	49	21,12%	-0,3531
Jednostka Sosenkowo	176	38	21,59%	-0,1376
Jednostka Srebrna	183	33	18,03%	-1,7703
Jednostka Stachowo	61	10	16,39%	-2,5225
Jednostka Stary Nacpolsk	118	29	24,58%	1,2337
Jednostka Strzembowo	341	78	22,87%	0,4495
Jednostka Troski	253	59	23,32%	0,6558
Jednostka Wichorowo	158	24	15,19%	-3,0729
Jednostka Wronino	19	7	36,84%	6,8566
Jednostka Zaborowo	557	114	20,47%	-0,6513
Jednostka Żukowo	168	38	22,62%	0,3348

Źródło: Opracowanie własne

Analiza powyższych wskaźników wyodrębniła problem starzenia się lokalnego społeczeństwa oraz problem zapewnienia w najbliższej przyszłości aktywnych na rynku pracy zasobów ludzkich. Utrzymujące się ogólnopolskie trendy związane ze spadkiem ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym, niekorzystnie wpłyną na obecną i przyszłą sytuację demograficzną gminy Naruszewo. Bez podjęcia odpowiednich działań profilaktycznych, zmiany zachodzące w strukturze wiekowej mieszkańców mogą pociągać za sobą problemy dotyczące sukcesywnego i silnego wzrostu liczebności osób starszych. Te z kolei mogą skutkować nasileniem się problemów społecznych, dotyczących osoby starsze oraz wzrost wydatków budżetowych w zakresie opieki społecznej.

Bezrobocie

W ramach bezrobocia analizie poddano udział bezrobotnych w ludności ogółem na danym obszarze. Największy udział bezrobotnych odnotowano w jednostce Żukowo – 6,55%, natomiast najmniejszy w jednostkach Kozarzewo, Stachowo oraz Wronino – 0,00%.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą Łazęki, Drochowo, Drochówka, Postróże, Potyry, Skarboszewo, Skwary, Sobanice, Sosenkowo, Srebrna, Troski, Wichorowo, Zaborowo oraz Żukowo. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 6. Udział bezrobotnych w ludności ogółem na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba osób bezrobotnych	Udział bezrobotnych w ludności ogółem na danym obszarze	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Obszar gminy Naruszewo - łącznie	6 189	204	3,30%	—
Jednostka Dłutowo	109	2	1,83%	-3,9165
Jednostka Łazęki	145	5	3,45%	0,3996
Jednostka Drochowo	154	7	4,55%	3,3304
Jednostka Drochówka	202	9	4,46%	3,0906
Jednostka Grąbczewo	78	1	1,28%	-5,3819
Jednostka Januszewo	214	6	2,80%	-1,3322
Jednostka Kozarzewo	114	0	0,00%	-8,7922
Jednostka Krysk	227	5	2,20%	-2,9307
Jednostka Kęblowice	105	2	1,90%	-3,7300
Jednostka Michałowo	121	2	1,65%	-4,3961
Jednostka Nacpolsk	578	16	2,77%	-1,4121
Jednostka Naruszewo	235	7	2,98%	-0,8526
Jednostka Nowe Naruszewo	169	4	2,37%	-2,4778
Jednostka Nowy Nacpolsk	77	2	2,60%	-1,8650
Jednostka Pieścidla	171	5	2,92%	-1,0124
Jednostka Postróże	212	12	5,66%	6,2878
Jednostka Potyry	87	5	5,75%	6,5276
Jednostka Radzymin	462	13	2,81%	-1,3055
Jednostka Skarboszewo	113	7	6,19%	7,6999
Jednostka Skarszyn	149	2	1,34%	-5,2221
Jednostka Skwary	201	7	3,48%	0,4796
Jednostka Sobanice	232	12	5,17%	4,9823
Jednostka Sosenkowo	176	9	5,11%	4,8224
Jednostka Srebrna	183	9	4,92%	4,3162
Jednostka Stachowo	61	0	0,00%	-8,7922
Jednostka Stary Nacpolsk	118	1	0,85%	-6,5276
Jednostka Strzembowo	341	3	0,88%	-6,4476
Jednostka Troski	253	12	4,74%	3,8366
Jednostka Wichorowo	158	9	5,70%	6,3944
Jednostka Wronino	19	0	0,00%	-8,7922
Jednostka Zaborowo	557	19	3,41%	0,2931
Jednostka Żukowo	168	11	6,55%	8,6590

Źródło: Opracowanie własne

Analiza powyższego wskaźnika wyodrębniła problem sfery społecznej dotyczący lokalnego rynku pracy, a mianowicie bezrobocia. Jednostkami osadniczymi szczególnie dotkniętymi problemami bezrobocia są wyżej wymienione, w których wskaźniki przyjęły niekorzystne wartości.

Należy zauważyć, że brak pracy jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych, a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny. Długotrwałe

występowanie bezrobocia i jego skutków wpływa bezpośrednio na wydatki związane z pomocą społeczną, jak również na pogorszenie wizerunku i atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej gminy Naruszewo.

Ubóstwo

Brak pracy, bierność zawodowa wpływa na wzrost liczebności beneficjentów pomocy społecznej. Największy udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w ludności ogółem na danym obszarze odnotowano w jednostce Pieścidła – 2,34%, najmniejszy natomiast w jednostkach: Grąbczewo, Kozarzewo, Krysk, Kębłowice, Michałowo, Nacpolsk, Postróże, Potyry, Skarboszewo, Skarszyn, Stachowo, Stary Nacpolsk, Wichorowo, Wronino oraz Żukowo – 0,00%.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą Dłutowo, Łazęki, Drochowo, Januszewo, Nowy Nacpolsk, Pieścidła, Radzymin, Sobanice, Sosenkowo, Srebrna, Strzembowo, Troski oraz Zaborowo. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 7. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w ludności ogółem na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej, dla których przesłanką pomocy było ubóstwo	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w ludności ogółem na danym obszarze	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Obszar gminy Naruszewo - łącznie	6 189	38	0,61%	—
Jednostka Dłutowo	109	1	0,92%	1,9536
Jednostka Łazęki	145	2	1,38%	4,8524
Jednostka Drochowo	154	2	1,30%	4,3483
Jednostka Drochówka	202	1	0,50%	-0,6932
Jednostka Grąbczewo	78	0	0,00%	-3,8441
Jednostka Januszewo	214	3	1,40%	4,9784
Jednostka Kozarzewo	114	0	0,00%	-3,8441
Jednostka Krysk	227	0	0,00%	-3,8441
Jednostka Kębłowice	105	0	0,00%	-3,8441
Jednostka Michałowo	121	0	0,00%	-3,8441
Jednostka Nacpolsk	578	0	0,00%	-3,8441
Jednostka Naruszewo	235	1	0,43%	-1,1343
Jednostka Nowe Naruszewo	169	1	0,59%	-0,1260
Jednostka Nowy Nacpolsk	77	1	1,30%	4,3483
Jednostka Pieścidła	171	4	2,34%	10,9021
Jednostka Postróże	212	0	0,00%	-3,8441
Jednostka Potyry	87	0	0,00%	-3,8441
Jednostka Radzymin	462	3	0,65%	0,2521
Jednostka Skarboszewo	113	0	0,00%	-3,8441

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej, dla których przesłanką pomocy było ubóstwo	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w ludności ogółem na danym obszarze	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Jednostka Skarszyn	149	0	0,00%	-3,8441
Jednostka Skwary	201	1	0,50%	-0,6932
Jednostka Sobanice	232	3	1,29%	4,2852
Jednostka Sosenkowo	176	3	1,70%	6,8690
Jednostka Srebrna	183	2	1,09%	3,0249
Jednostka Stachowo	61	0	0,00%	-3,8441
Jednostka Stary Nacpolsk	118	0	0,00%	-3,8441
Jednostka Strzembowo	341	3	0,88%	1,7015
Jednostka Troski	253	2	0,79%	1,1343
Jednostka Wichorowo	158	0	0,00%	-3,8441
Jednostka Wronino	19	0	0,00%	-3,8441
Jednostka Zaborowo	557	5	0,90%	1,8275
Jednostka Żukowo	168	0	0,00%	-3,8441

Źródło: Opracowanie własne

Zjawisko ubóstwa z jednej strony jest wynikiem określonych procesów społeczno-gospodarczych, z drugiej zaś strony samo potrafi generować nowe problemy w postaci izolacji społecznej, uzależnień czy przemocy w rodzinie, a także ograniczonych możliwości rozwoju i kształcenia mieszkańców.

Należy zauważyć, że ubóstwo, podobnie jak bezrobocie, jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych. Długotrwałe występowanie ubóstwa i jego skutków wpływa bezpośrednio na wydatki związane z pomocą społeczną, jak również na pogorszenie wizerunku i atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej gminy Naruszewo.

Wysoka liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami

Zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. 2022 poz. 2240), osoba ze szczególnymi potrzebami to osoba, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami. W związku z powyższym osobami ze szczególnymi potrzebami są osoby narażone na marginalizację lub dyskryminację m.in. ze względu na niepełnosprawność.

Największy udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ludności ogółem na danym obszarze odnotowano w jednostce Skarboszewo – 2,65%, natomiast najniższy w jednostkach Drochowo, Michałowo, Postróże oraz Wronino – 0,00%.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą Dłutowo, Łazęki, Drochówka, Grąbczewo, Kębłowice, Naruszewo, Nowy Nacpolsk, Pieścidla, Potyry, Skarboszewo, Skarszyn, Sobanice, Srebrna, Stachowo, Troski oraz Zaborowo. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 8. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ludności ogółem na danym

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej, dla których przesłanką pomocy była niepełnosprawność	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ludności ogółem na danym	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Obszar gminy Naruszewo - łącznie	6 189	56	0,90%	—
Jednostka Dłutowo	109	2	1,83%	3,0399
Jednostka Łazęki	145	2	1,38%	1,5690
Jednostka Drochowo	154	0	0,00%	-2,9418
Jednostka Drochówka	202	2	0,99%	0,2942
Jednostka Grąbczewo	78	1	1,28%	1,2421
Jednostka Januszewo	214	1	0,47%	-1,4055
Jednostka Kozarzewo	114	1	0,88%	-0,0654
Jednostka Krysk	227	1	0,44%	-1,5036
Jednostka Kębłowice	105	1	0,95%	0,1634
Jednostka Michałowo	121	0	0,00%	-2,9418
Jednostka Nacpolsk	578	4	0,69%	-0,6864
Jednostka Naruszewo	235	3	1,28%	1,2421
Jednostka Nowe Naruszewo	169	1	0,59%	-1,0133
Jednostka Nowy Nacpolsk	77	1	1,30%	1,3075
Jednostka Pieścidla	171	4	2,34%	4,7069
Jednostka Postróże	212	0	0,00%	-2,9418
Jednostka Potyry	87	1	1,15%	0,8172
Jednostka Radzymin	462	3	0,65%	-0,8172
Jednostka Skarboszewo	113	3	2,65%	5,7203
Jednostka Skarszyn	149	2	1,34%	1,4382
Jednostka Skwary	201	1	0,50%	-1,3075
Jednostka Sobanice	232	3	1,29%	1,2748
Jednostka Sosenkowo	176	1	0,57%	-1,0787
Jednostka Srebrna	183	2	1,09%	0,6211
Jednostka Stachowo	61	1	1,64%	2,4188
Jednostka Stary Nacpolsk	118	1	0,85%	-0,1634
Jednostka Strzembowo	341	3	0,88%	-0,0654
Jednostka Troski	253	3	1,19%	0,9479
Jednostka Wichorowo	158	1	0,63%	-0,8826
Jednostka Wronino	19	0	0,00%	-2,9418
Jednostka Zaborowo	557	6	1,08%	0,5884
Jednostka Żukowo	168	1	0,60%	-0,9806

Źródło: Opracowanie własne

Głównymi problemami z powodu niepełnosprawności są m.in. izolacja i wykluczenie społeczne, co z kolei niesie ze sobą bardzo poważne skutki. Wśród nich należy wskazać m.in. niewypełnianie ról społecznych, niekorzystanie z zasobów publicznych czy niezabezpieczanie własnej egzystencji w godny sposób. Konsekwencją braku działań mających na celu ograniczenie wykluczenia społecznego jest izolacja społeczna, ubożenie i ubóstwo oraz utrata poczucia godności. Postępująca izolacja i ubożenie mogą prowadzić do poszerzania kręgu osób korzystających z pomocy społecznej.

Analiza powyższego wskaźnika wyodrębniła problem sfery społecznej dotyczącej wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, a mianowicie niepełnosprawności. Mieszkańcy ze szczególnymi potrzebami są często narażeni na marginalizację lub dyskryminację m.in. ze względu na niepełnosprawność, lub obniżony poziom sprawności z powodu wieku czy choroby. To z kolei przekłada się na niskie zaangażowanie społeczne, ograniczone możliwości rozwoju, a w konsekwencji powoduje izolację społeczną mieszkańców dotkniętym niniejszym problemem.

Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin

W ramach bezpieczeństwa funkcjonowania rodzin przeanalizowano wskaźnik liczby Niebieskich Kart na 1 000 mieszkańców na danym obszarze. Niebieska Karta to procedura podejmowana i prowadzona przez zespół osób będących przedstawicielami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem istnienia przemocy w rodzinie. Zakończenie procedury Niebieskiej Karty następuje w momencie ustania przemocy w rodzinie wraz z zrealizowaniem indywidualnego planu pomocy oraz w przypadku, gdy grupa robocza rozstrzygnie o braku zasadności podejmowania działań pomocowych.

Najwyższy wskaźnik liczby Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na danym obszarze odnotowano w jednostce Grąbczewo 1,28, natomiast najniższy w jednostkach: Dłutowo, Łazęki, Drochowo, Kozarzewo, Krysk, Kębłowice, Michałowo, Naruszewo, Nowy Nacpolsk, Pieścidla, Potyry, Skarboszewo, Skarszyn, Skwary, Sobanice, Srebrna, Stachowo, Stary Nacpolsk, Strzembowo, Wichorowo oraz Wronino – 0,00.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą Drochówka, Grąbczewo, Januszewo, Nacpolsk, Nowe Naruszewo, Postróże, Radzymin, Sosenkowo, Troski, Zaborowo oraz Żukowo. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 9. Wskaźnik liczby Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba Niebieskich Kart	Wskaźnik liczby Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na danym obszarze	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Obszar gminy Naruszewo - łącznie	6 189	19	0,31	—
Jednostka Dłutowo	109	0	0,00	-0,7785
Jednostka Łazęki	145	0	0,00	-0,7785
Jednostka Drochowo	154	0	0,00	-0,7785
Jednostka Drochówka	202	2	0,99	1,7077
Jednostka Grąbczewo	78	1	1,28	2,4360
Jednostka Januszewo	214	1	0,47	0,4018
Jednostka Kozarzewo	114	0	0,00	-0,7785
Jednostka Krysk	227	0	0,00	-0,7785
Jednostka Kębłowice	105	0	0,00	-0,7785
Jednostka Michałowo	121	0	0,00	-0,7785
Jednostka Nacpolsk	578	2	0,35	0,1005
Jednostka Naruszewo	235	0	0,00	-0,7785
Jednostka Nowe Naruszewo	169	2	1,18	2,1849
Jednostka Nowy Nacpolsk	77	0	0,00	-0,7785
Jednostka Pieścidła	171	0	0,00	-0,7785
Jednostka Postróże	212	1	0,47	0,4018
Jednostka Potyry	87	0	0,00	-0,7785
Jednostka Radzymin	462	3	0,65	0,8539
Jednostka Skarboszewo	113	0	0,00	-0,7785
Jednostka Skarszyn	149	0	0,00	-0,7785
Jednostka Skwary	201	0	0,00	-0,7785
Jednostka Sobanice	232	0	0,00	-0,7785
Jednostka Sosenkowo	176	2	1,14	2,0844
Jednostka Srebrna	183	0	0,00	-0,7785
Jednostka Stachowo	61	0	0,00	-0,7785
Jednostka Stary Nacpolsk	118	0	0,00	-0,7785
Jednostka Strzembowo	341	0	0,00	-0,7785
Jednostka Troski	253	1	0,40	0,2260
Jednostka Wichorowo	158	0	0,00	-0,7785
Jednostka Wronino	19	0	0,00	-0,7785
Jednostka Zaborowo	557	3	0,54	0,5776
Jednostka Żukowo	168	1	0,60	0,7283

Źródło: Opracowanie własne

Przestępczość

Za bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy Naruszewo odpowiada Posterunek Policji w Czerwińsku nad Wisłą. Najwyższy wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na danym obszarze odnotowano w jednostce Potyry – 57,47, natomiast

najniższy w jednostkach: Dłutowo, Łazęki, Drochowo, Kozarzewo, Kębłowice, Michałowo, Pieścidla, Postróże, Skarszyn, Wichorowo oraz Wronino – 0,00.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą Grąbczewo, Januszewo, Naruszewo, Nowe Naruszewo, Nowy Nacpolsk, Potyry, Radzymin, Sosenkowo, Stachowo, Strzembowo, Troski oraz Żukowo. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 10. Wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba przestępstw	Wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na danym obszarze	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Obszar gminy Naruszewo - łącznie	6 189	62	10,02	—
Jednostka Dłutowo	109	0	0,00	-2,2841
Jednostka Łazęki	145	0	0,00	-2,2841
Jednostka Drochowo	154	0	0,00	-2,2841
Jednostka Drochówka	202	1	4,95	-1,1557
Jednostka Grąbczewo	78	1	12,82	0,6383
Jednostka Januszewo	214	4	18,69	1,9764
Jednostka Kozarzewo	114	0	0,00	-2,2841
Jednostka Krysk	227	1	4,41	-1,2788
Jednostka Kębłowice	105	0	0,00	-2,2841
Jednostka Michałowo	121	0	0,00	-2,2841
Jednostka Nacpolsk	578	5	8,65	-0,3123
Jednostka Naruszewo	235	3	12,77	0,6269
Jednostka Nowe Naruszewo	169	2	11,83	0,4126
Jednostka Nowy Nacpolsk	77	1	12,99	0,6770
Jednostka Pieścidla	171	0	0,00	-2,2841
Jednostka Postróże	212	0	0,00	-2,2841
Jednostka Potyry	87	5	57,47	10,8164
Jednostka Radzymin	462	8	17,32	1,6641
Jednostka Skarboszewo	113	1	8,85	-0,2667
Jednostka Skarszyn	149	0	0,00	-2,2841
Jednostka Skwary	201	1	4,98	-1,1489
Jednostka Sobanice	232	1	4,31	-1,3016
Jednostka Sosenkowo	176	7	39,77	6,7816
Jednostka Srebrna	183	1	5,46	-1,0395
Jednostka Stachowo	61	1	16,39	1,4521
Jednostka Stary Nacpolsk	118	1	8,47	-0,3533
Jednostka Strzembowo	341	5	14,66	1,0577
Jednostka Troski	253	10	39,53	6,7269
Jednostka Wichorowo	158	0	0,00	-2,2841
Jednostka Wronino	19	0	0,00	-2,2841

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba przestępstw	Wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na danym obszarze	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Jednostka Zaborowo	557	1	1,80	-1,8738
Jednostka Żukowo	168	2	11,90	0,4286

Źródło: Opracowanie własne

Bezpieczeństwo na drogach

Obsługa komunikacyjna gminy Naruszewo oparta jest na istniejącym układzie dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

Przez obszar gminy przebiegają następujące ciągi komunikacyjne:

- droga krajowa nr 50 relacji Ciechanów – Ostrów Mazowiecka,
- droga wojewódzka nr 570 i 571,
- drogi powiatowe,
- drogi gminne.

Wyżej wskazane szlaki komunikacyjne reprezentują różny stan techniczny, dlatego wymagane jest podjęcie prac modernizacyjnych na drogach posiadających zły stan nawierzchni lub nawierzchnię nieutwardzoną. Ponadto ważnym aspektem bezpieczeństwa w ruchu drogowym stanowi kompleksowa infrastruktura towarzysząca obejmująca oświetlenie uliczne, prawidłowe oznakowanie, oznaczone przejścia dla pieszych, chodniki i ścieżki rowerowe. Kwestię bezpieczeństwa drogowego w gminie Naruszewo scharakteryzowano za pomocą zestawienia liczby kolizji drogowych.

Najwyższy wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze odnotowano w jednostce Drochowo – 1,95, natomiast najniższy w jednostkach Dłutowo, Łazęki, Drochówka, Grąbczewo, Januszewo, Krysk, Kębłowice, Michałowo, Naruszewo, Pieścidła, Potyry, Skarboszewo, Skarszyn, Sobanice, Stachowo, Troski oraz Wronino – 0,00.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą Drochowo, Kozarzewo, Nowe Naruszewo, Nowy Nacpolsk, Postróże, Skwary, Sosenkowo, Srebrna, Stary Nacpolsk, Strzembowo, Wichorowo oraz Żukowo. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 11. Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba kolizji drogowych	Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Obszar gminy Naruszewo - łącznie	6 189	24	0,39	—
Jednostka Dłutowo	109	0	0,00	-0,6387
Jednostka Łazęki	145	0	0,00	-0,6387
Jednostka Drochowo	154	3	1,95	2,5549
Jednostka Drochówka	202	0	0,00	-0,6387
Jednostka Grąbczewo	78	0	0,00	-0,6387
Jednostka Januszewo	214	0	0,00	-0,6387
Jednostka Kozarzewo	114	2	1,75	2,2273
Jednostka Krysk	227	0	0,00	-0,6387
Jednostka Kębłowice	105	0	0,00	-0,6387
Jednostka Michałowo	121	0	0,00	-0,6387
Jednostka Nacpolsk	578	2	0,35	-0,0655
Jednostka Naruszewo	235	0	0,00	-0,6387
Jednostka Nowe Naruszewo	169	3	1,78	2,2765
Jednostka Nowy Nacpolsk	77	1	1,30	1,4903
Jednostka Pieścidła	171	0	0,00	-0,6387
Jednostka Postróże	212	1	0,47	0,1310
Jednostka Potyry	87	0	0,00	-0,6387
Jednostka Radzymin	462	1	0,22	-0,2784
Jednostka Skarboszewo	113	0	0,00	-0,6387
Jednostka Skarszyn	149	0	0,00	-0,6387
Jednostka Skwary	201	2	1,00	0,9990
Jednostka Sobanice	232	0	0,00	-0,6387
Jednostka Sosenkowo	176	1	0,57	0,2948
Jednostka Srebrna	183	1	0,55	0,2620
Jednostka Stachowo	61	0	0,00	-0,6387
Jednostka Stary Nacpolsk	118	2	1,69	2,1291
Jednostka Strzembowo	341	2	0,59	0,3275
Jednostka Troski	253	0	0,00	-0,6387
Jednostka Wichorowo	158	1	0,63	0,3931
Jednostka Wronino	19	0	0,00	-0,6387
Jednostka Zaborowo	557	1	0,18	-0,3439
Jednostka Żukowo	168	1	0,60	0,3439

Źródło: Opracowanie własne

Problem znacznej liczby kolizji drogowych jest jednym z ważnych aspektów, które należy uwzględnić podczas procesu rewitalizacji. Wiele obszarów rewitalizowanych charakteryzuje się słabą infrastrukturą drogową, co zwiększa ryzyko wypadków i kolizji drogowych. Jednym z rozwiązań tego problemu może być modernizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej, takiej jak m.in. poprawa stanu nawierzchni, montaż sygnalizacji świetlnej czy wytyczenie chodników

i innych rozwiązań bezpieczeństwa ruchu drogowego. Konieczne jest także zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa na drodze, poprzez kampanie edukacyjne i szkolenia dla kierowców, rowerzystów i pieszych. Ważne jest także wdrożenie działań mających na celu kontrolę prędkości oraz wprowadzenie innych mechanizmów zwiększających bezpieczeństwo na drogach. Ponadto, istotne jest zapewnienie bezpiecznych i dostępnych ścieżek rowerowych oraz chodników, które umożliwią bezpieczne poruszanie się pieszych i rowerzystów, szczególnie wzdłuż ruchliwych ulic. Znaczna liczba kolizji drogowych w obszarach rewitalizowanych wymaga kompleksowego podejścia, które uwzględni zarówno modernizację infrastruktury drogowej, jak i działania zwiększające świadomość i bezpieczeństwo mieszkańców. W ten sposób można zmniejszyć liczbę wypadków i kolizji drogowych oraz poprawić jakość życia mieszkańców.

Niski poziom edukacji

Wśród obszarów sfery społecznej analizie poddano również wyniki egzaminów uzyskiwanych przez dzieci ze szkoły podstawowej. W obszarach, gdzie występuje niski poziom edukacji, ludzie często mają mniejsze szanse na uzyskanie dobrych prac i osiągnięcie stabilnej sytuacji finansowej. To z kolei może prowadzić do niskiego poziomu inwestycji w te obszary oraz do wzrostu przestępczości i bezrobocia. W takich warunkach proces rewitalizacji może być trudny do osiągnięcia.

Ponadto niski poziom edukacji jest powodem występowania takich negatywnych zjawisk społecznych jak m.in.:

- bezrobocia – brak możliwości rozwijania zainteresowań i umiejętności może w przyszłości wpłynąć na niskie kwalifikacje zawodowe,
- wyludnianie się obszaru i starzenie się społeczeństwa – oferta edukacyjna i możliwości rozwoju są elementem brany pod uwagę przy wyborze miejsca zamieszkania. Młodzi ludzie wyjeżdżają z terenów dotkniętych kryzysem w celu poszukiwania lepszego miejsca do życia dla siebie i swych potomków. Jednocześnie na obszarach dotkniętych kryzysem nie osiedlają się nowi mieszkańcy. Połączenie obu ww. tendencji powoduje postępowanie procesu starzenia się społeczeństwa,
- izolacji i wykluczenia społecznego – brak możliwości rozwijania zainteresowań i umiejętności dzieci i młodzieży może wpłynąć na wykształcenie się u nich poczucia wyobcowania oraz poczucia „bycia gorszym” od rówieśników – jest to szczególnie widoczne w momencie, gdy młodzież z terenów wiejskich i małych miast zaczyna uczęszczać do placówek ponadgimnazjalnych zlokalizowanych na terenie większych ośrodków miejskich, gdzie oferowane są większe możliwości rozwijania umiejętności i zainteresowań.

W ramach obszaru niskiego poziomu edukacji przeanalizowano udział liczby 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla gminy – osobno dla każdego przedmiotu obowiązkowego, w stosunku do liczby wszystkich 8-klasistów. W tym przypadku o sytuacji kryzysowej w danej jednostce świadczył fakt zdiagnozowania udziału liczby 8-klasistów z wynikiem z minimum jednego egzaminu poniżej średniej dla gminy, w stosunku do liczby wszystkich 8-klasistów.

W wyniku zastosowania wyżej wymienionej metody do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą Dłutowo, Łazęki, Grąbczewo, Kozarzewo, Krysk, Nacpolsk, Naruszewo, Nowe Naruszewo, Nowy Nacpolsk, Postróże, Potyry, Radzymin, Skarboszewo, Skarszyn, Skwary, Sobanice, Sosenkowo, Stachowo, Stary Nacpolsk, Strzembowo, Troski, Wichorowo, Wronino oraz Żukowo.

Tabela 12. Dane wejściowe wykorzystane w obszarze niskiego poziomu edukacji

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba 8-klasistów w poszczególnych szkołach [osoba]	Liczba 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla gminy - I przedmiot	Liczba 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla gminy - II przedmiot	Liczba 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla gminy - III przedmiot
	2022	2022	2022	2022
Obszar gminy Naruszewo - łącznie	102	43	58	61
Jednostka Dłutowo	1	0	1	1
Jednostka Łazęki	1	0	0	1
Jednostka Drochowo	3	0	0	0
Jednostka Drochówka	3	1	1	1
Jednostka Grąbczewo	1	0	1	1
Jednostka Januszewo	0	0	0	0
Jednostka Kozarzewo	5	1	4	4
Jednostka Krysk	2	1	1	1
Jednostka Kęblowice	0	0	0	0
Jednostka Michałowo	0	0	0	0
Jednostka Nacpolsk	9	2	5	6
Jednostka Naruszewo	10	3	4	6
Jednostka Nowe Naruszewo	5	3	2	2
Jednostka Nowy Nacpolsk	4	1	3	3
Jednostka Pieścidla	0	0	0	0
Jednostka Postróże	2	0	2	1
Jednostka Potyry	1	1	1	1
Jednostka Radzymin	9	5	6	4
Jednostka Skarboszewo	2	2	2	1
Jednostka Skarszyn	3	0	2	2
Jednostka Skwary	3	3	3	3
Jednostka Sobanice	3	1	3	2
Jednostka Sosenkowo	1	0	1	0

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Naruszewo

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba 8-klasistów w poszczególnych szkołach [osoba]	Liczba 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla gminy - I przedmiot	Liczba 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla gminy - II przedmiot	Liczba 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla gminy - III przedmiot
	2022	2022	2022	2022
Jednostka Srebrna	2	0	0	1
Jednostka Stachowo	2	2	1	2
Jednostka Stary Nacpolsk	1	1	1	0
Jednostka Strzembowo	8	5	5	5
Jednostka Troski	5	4	4	3
Jednostka Wichorowo	5	3	2	4
Jednostka Wronino	1	1	1	1
Jednostka Zaborowo	9	3	2	4
Jednostka Żukowo	1	0	0	1

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 13. Udział liczby 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla gminy dla każdego przedmiotu, w stosunku do liczby wszystkich 8-klasistów

Nazwa jednostki osadniczej	Udział liczby 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla gminy - I przedmiot, w stosunku do liczby wszystkich 8-klasistów		Udział liczby 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla gminy - II przedmiot, w stosunku do liczby wszystkich 8-klasistów		Udział liczby 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla gminy - III przedmiot, w stosunku do liczby wszystkich 8-klasistów	
	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Obszar gminy Naruszewo - łącznie	42,16%	—	56,86%	—	59,80%	—
Jednostka Dłutowo	0,00%	-1,1070	100,00%	1,1059	100,00%	1,1294
Jednostka Łążecki	0,00%	-1,1070	0,00%	-1,4576	100,00%	1,1294
Jednostka Drochowo	0,00%	-1,1070	0,00%	-1,4576	0,00%	-1,6800
Jednostka Drochówka	33,33%	-0,2319	33,33%	-0,6032	33,33%	-0,7436
Jednostka Grąbczewo	0,00%	-1,1070	100,00%	1,1059	100,00%	1,1294
Jednostka Januszewo	0,00%	-1,1070	0,00%	-1,4576	0,00%	-1,6800
Jednostka Kozarzewo	20,00%	-0,5819	80,00%	0,5932	80,00%	0,5675
Jednostka Krysk	50,00%	0,2059	50,00%	-0,1759	50,00%	-0,2753
Jednostka Kębłowice	0,00%	-1,1070	0,00%	-1,4576	0,00%	-1,6800
Jednostka Michałowo	0,00%	-1,1070	0,00%	-1,4576	0,00%	-1,6800
Jednostka Nacpolsk	22,22%	-0,5236	55,56%	-0,0333	66,67%	0,1930
Jednostka Naruszewo	30,00%	-0,3193	40,00%	-0,4322	60,00%	0,0056
Jednostka Nowe Naruszewo	60,00%	0,4684	40,00%	-0,4322	40,00%	-0,5563
Jednostka Nowy Nacpolsk	25,00%	-0,4506	75,00%	0,4650	75,00%	0,4270
Jednostka Pieścidla	0,00%	-1,1070	0,00%	-1,4576	0,00%	-1,6800
Jednostka Postróże	0,00%	-1,1070	100,00%	1,1059	50,00%	-0,2753
Jednostka Potyry	100,00%	1,5188	100,00%	1,1059	100,00%	1,1294
Jednostka Radzymin	55,56%	0,3519	66,67%	0,2515	44,44%	-0,4315
Jednostka Skarboszewo	100,00%	1,5188	100,00%	1,1059	50,00%	-0,2753
Jednostka Skarszyn	0,00%	-1,1070	66,67%	0,2515	66,67%	0,1930
Jednostka Skwary	100,00%	1,5188	100,00%	1,1059	100,00%	1,1294
Jednostka Sobanice	33,33%	-0,2319	100,00%	1,1059	66,67%	0,1930

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Naruszewo

Nazwa jednostki osadniczej	Udział liczby 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla gminy - I przedmiot, w stosunku do liczby wszystkich 8-klasistów		Udział liczby 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla gminy - II przedmiot, w stosunku do liczby wszystkich 8-klasistów		Udział liczby 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla gminy - III przedmiot, w stosunku do liczby wszystkich 8-klasistów	
	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Jednostka Sosenkowo	0,00%	-1,1070	100,00%	1,1059	0,00%	-1,6800
Jednostka Srebrna	0,00%	-1,1070	0,00%	-1,4576	50,00%	-0,2753
Jednostka Stachowo	100,00%	1,5188	50,00%	-0,1759	100,00%	1,1294
Jednostka Stary Nacpolsk	100,00%	1,5188	100,00%	1,1059	0,00%	-1,6800
Jednostka Strzembowo	62,50%	0,5341	62,50%	0,1446	62,50%	0,0759
Jednostka Troski	80,00%	0,9936	80,00%	0,5932	60,00%	0,0056
Jednostka Wichorowo	60,00%	0,4684	40,00%	-0,4322	80,00%	0,5675
Jednostka Wronino	100,00%	1,5188	100,00%	1,1059	100,00%	1,1294
Jednostka Zaborowo	33,33%	-0,2319	22,22%	-0,8880	44,44%	-0,4315
Jednostka Żukowo	0,00%	-1,1070	0,00%	-1,4576	100,00%	1,1294

Źródło: Opracowanie własne

2.2 Sfera gospodarcza

W sferze gospodarczej wykorzystano 2 wskaźniki, które zakwalifikowane zostały do 2 obszarów problemowych.

Tabela 14. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery gospodarczej

Obszar	Nazwa wskaźnika
Niski stopień przedsiębiorczości	Liczba zarejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze
Słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw	Liczba wyrejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze

Źródło: Opracowanie własne

Niski stopień przedsiębiorczości

Najwyższą liczbę zarejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze odnotowano w jednostce Nowe Naruszewo – 1,18, natomiast najniższą w jednostkach Dłutowo, Łazęki, Drochowo, Drochówka, Grąbczewo, Januszewo, Kozarzewo, Krysk, Michałowo, Nacpolsk, Naruszewo, Nowy Nacpolsk, Pieścidla, Potyry, Skarboszewo, Skarszyn, Skwary, Sobanice, Sosenkowo, Srebrna, Stachowo, Strzembowo, Troski, Wronino oraz Żukowo – 0,00.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą Dłutowo, Łazęki, Drochowo, Drochówka, Grąbczewo, Januszewo, Kozarzewo, Krysk, Michałowo, Nacpolsk, Naruszewo, Nowy Nacpolsk, Pieścidla, Potyry, Skarboszewo, Skarszyn, Skwary, Sobanice, Sosenkowo, Srebrna, Stachowo, Strzembowo, Troski, Wronino oraz Żukowo. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika poniżej średniej dla gminy.

Tabela 15. Liczba zarejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba zarejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych	Liczba zarejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Obszar gminy Naruszewo - łącznie	6 189	8	0,13	—
Jednostka Dłutowo	109	0	0,00	0,4184
Jednostka Łazęki	145	0	0,00	0,4184
Jednostka Drochowo	154	0	0,00	0,4184
Jednostka Drochówka	202	0	0,00	0,4184
Jednostka Grąbczewo	78	0	0,00	0,4184
Jednostka Januszewo	214	0	0,00	0,4184
Jednostka Kozarzewo	114	0	0,00	0,4184
Jednostka Krysk	227	0	0,00	0,4184
Jednostka Kębłowice	105	1	0,95	-2,6393

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba zarejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych	Liczba zarejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Jednostka Michałowo	121	0	0,00	0,4184
Jednostka Nacpolsk	578	0	0,00	0,4184
Jednostka Naruszewo	235	0	0,00	0,4184
Jednostka Nowe Naruszewo	169	2	1,18	-3,3796
Jednostka Nowy Nacpolsk	77	0	0,00	0,4184
Jednostka Pieścidlą	171	0	0,00	0,4184
Jednostka Postróże	212	1	0,47	-1,0944
Jednostka Potyry	87	0	0,00	0,4184
Jednostka Radzymin	462	1	0,22	-0,2897
Jednostka Skarboszewo	113	0	0,00	0,4184
Jednostka Skarszyn	149	0	0,00	0,4184
Jednostka Skwary	201	0	0,00	0,4184
Jednostka Sobanice	232	0	0,00	0,4184
Jednostka Sosenkowo	176	0	0,00	0,4184
Jednostka Srebrna	183	0	0,00	0,4184
Jednostka Stachowo	61	0	0,00	0,4184
Jednostka Stary Nacpolsk	118	1	0,85	-2,3175
Jednostka Strzembowo	341	0	0,00	0,4184
Jednostka Troski	253	0	0,00	0,4184
Jednostka Wichorowo	158	1	0,63	-1,6093
Jednostka Wronino	19	0	0,00	0,4184
Jednostka Zaborowo	557	1	0,18	-0,1609
Jednostka Żukowo	168	0	0,00	0,4184

Źródło: Opracowanie własne

Niewystarczająca liczba podmiotów gospodarczych jest główną przyczyną powstawania bezrobocia, które z kolei pociąga za sobą wiele negatywnych zjawisk w sferze społecznej (ubóstwo, dysfunkcje społeczne, duża liczba beneficjentów pomocy społecznej). Problemem jest głównie ograniczona liczba zakładów produkcyjnych i usługowych na obszarach wiejskich, gdzie brakuje alternatyw w stosunku do zatrudnienia w rolnictwie, które nie zapewnia wystarczającej podaży pracy.

Słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw

Najwyższą liczbę wyrejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze odnotowano w jednostce Drochówka – 0,50, natomiast najniższą w jednostkach Dłutowo, Łazęki, Drochowo, Grąbczewo, Kozarzewo, Krysk, Kęblowice, Michałowo, Nacpolsk, Naruszewo, Nowe Naruszewo, Nowy Nacpolsk, Pieścidlą, Potyry, Radzymin, Skarboszewo, Skarszyn, Skwary, Sobanice, Sosenkowo, Srebrna, Stachowo, Stary Nacpolsk, Wichorowo, Wronino oraz Żukowo – 0,00.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą Drochówka, Januszewo, Postróże, Strzembowo, Troski oraz Zaborowo. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 16. Liczba wyrejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba wyrejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych	Liczba wyrejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Obszar gminy Naruszewo - łącznie	6 189	6	0,10	—
Jednostka Dłutowo	109	0	0,00	-0,6318
Jednostka Łazęki	145	0	0,00	-0,6318
Jednostka Drochowo	154	0	0,00	-0,6318
Jednostka Drochówka	202	1	0,50	2,5274
Jednostka Grąbczewo	78	0	0,00	-0,6318
Jednostka Januszewo	214	1	0,47	2,3378
Jednostka Kozarzewo	114	0	0,00	-0,6318
Jednostka Krysk	227	0	0,00	-0,6318
Jednostka Kęblowice	105	0	0,00	-0,6318
Jednostka Michałowo	121	0	0,00	-0,6318
Jednostka Nacpolsk	578	0	0,00	-0,6318
Jednostka Naruszewo	235	0	0,00	-0,6318
Jednostka Nowe Naruszewo	169	0	0,00	-0,6318
Jednostka Nowy Nacpolsk	77	0	0,00	-0,6318
Jednostka Pieścidla	171	0	0,00	-0,6318
Jednostka Postróże	212	1	0,47	2,3378
Jednostka Potyry	87	0	0,00	-0,6318
Jednostka Radzymin	462	0	0,00	-0,6318
Jednostka Skarboszewo	113	0	0,00	-0,6318
Jednostka Skarszyn	149	0	0,00	-0,6318
Jednostka Skwary	201	0	0,00	-0,6318
Jednostka Sobanice	232	0	0,00	-0,6318
Jednostka Sosenkowo	176	0	0,00	-0,6318
Jednostka Srebrna	183	0	0,00	-0,6318
Jednostka Stachowo	61	0	0,00	-0,6318
Jednostka Stary Nacpolsk	118	0	0,00	-0,6318
Jednostka Strzembowo	341	1	0,29	1,2005
Jednostka Troski	253	1	0,40	1,8955
Jednostka Wichorowo	158	0	0,00	-0,6318
Jednostka Wronino	19	0	0,00	-0,6318
Jednostka Zaborowo	557	1	0,18	0,5055
Jednostka Żukowo	168	0	0,00	-0,6318

Źródło: Opracowanie własne

2.3 Sfera środowiskowa

W sferze środowiskowej wykorzystano 2 wskaźniki, które zakwalifikowane zostały do 1 obszarów problemowych.

Tabela 17. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery środowiskowej

Obszar	Nazwa wskaźnika
Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska	Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia, w stosunku do wagi wszystkich zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze
Przekroczenie standardów powietrza	Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze

Źródło: Opracowanie własne

Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska

Największy udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia, w stosunku do wagi wszystkich zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze odnotowano w jednostce Skwary – 80,66%, natomiast najniższy w jednostce Nacpolsk – 7,85%.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą Drochowo, Drochówka, Januszewo, Krysk, Naruszewo, Nowe Naruszewo, Pieścidla, Potyry, Skarszyn, Skwary, Sosenkowo, Stachowo, Strzembowo, Wichorowo oraz Żukowo. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 18. Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia, w stosunku do wagi wszystkich zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Waga zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych	Waga wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia	Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia, w stosunku do wagi wszystkich zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Obszar gminy Naruszewo - łącznie	7 953 159	3 793 044	47,69%	—
Jednostka Dłutowo	226 611	101 325	44,71%	-0,2160
Jednostka Łazęki	196 173	88 860	45,30%	-0,1732
Jednostka Drochowo	183 565	126 165	68,73%	1,5251
Jednostka Drochówka	232 610	110 985	47,71%	0,0014
Jednostka Grąbczewo	188 575	83 100	44,07%	-0,2624
Jednostka Januszewo	306 189	147 945	48,32%	0,0457
Jednostka Kozarzewo	252 145	92 415	36,65%	-0,8002
Jednostka Krysk	288 580	162 330	56,25%	0,6205
Jednostka Kębłowice	222 531	72 375	32,52%	-1,0996
Jednostka Michałowo	215 810	92 130	42,69%	-0,3624
Jednostka Nacpolsk	149 070	11 700	7,85%	-2,8878
Jednostka Naruszewo	105 709	82 350	77,90%	2,1898

Nazwa jednostki osadniczej	Waga zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych	Waga wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia	Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia, w stosunku do wagi wszystkich zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Jednostka Nowe Naruszewo	160 590	112 935	70,33%	1,6411
Jednostka Nowy Nacpolsk	140 440	59 355	42,26%	-0,3936
Jednostka Pieścidla	244 661	145 305	59,39%	0,8481
Jednostka Postróże	372 931	177 435	47,58%	-0,0080
Jednostka Potyry	99 105	64 320	64,90%	1,2475
Jednostka Radzymin	677 431	287 050	42,37%	-0,3856
Jednostka Skarboszewo	104 690	47 700	45,56%	-0,1544
Jednostka Skarszyn	267 060	140 400	52,57%	0,3537
Jednostka Skwary	160 949	129 825	80,66%	2,3898
Jednostka Sobanice	243 418	103 170	42,38%	-0,3849
Jednostka Sosenkowo	171 220	88 680	51,79%	0,2972
Jednostka Srebrna	235 669	104 430	44,31%	-0,2450
Jednostka Stachowo	101 900	49 050	48,14%	0,0326
Jednostka Stary Nacpolsk	181 681	52 170	28,72%	-1,3750
Jednostka Strzembowo	741 315	396 600	53,50%	0,4211
Jednostka Troski	176 889	71 614	40,49%	-0,5219
Jednostka Wichorowo	227 577	117 045	51,43%	0,2711
Jednostka Wronino	70 625	29 415	41,65%	-0,4378
Jednostka Zaborowo	899 766	391 135	43,47%	-0,3059
Jednostka Żukowo	107 674	53 730	49,90%	0,1602

Źródło: Opracowanie własne

Przekroczenie standardów powietrza

Największy udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze odnotowano w jednostce Nacpolsk – 97,50%, natomiast najmniejszy w jednostce Skarboszewo – 41,86%.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą Dłutowo, Łazęki, Drochowo, Kębłowice, Nacpolsk, Naruszewo, Pieścidla, Skwary, Srebrna, Stachowo, Stary Nacpolsk, Troski, Wichorowo oraz Zaborowo. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 19. Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba budynków mieszkalnych	Liczba budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel na podstawie bazy CEEB/ inwentaryzacji źródeł ciepła	Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Obszar gminy Naruszewo - łącznie	2 019	1 292	63,99%	—
Jednostka Dłutowo	42	27	64,29%	0,0285
Jednostka Łazęki	48	38	79,17%	1,4435
Jednostka Drochowo	55	37	67,27%	0,3119
Jednostka Drochówka	79	47	59,49%	-0,4279
Jednostka Grąbczewo	33	21	63,64%	-0,0333
Jednostka Januszewo	84	52	61,90%	-0,1987
Jednostka Kozarzewo	45	26	57,78%	-0,5905
Jednostka Krysk	95	57	60,00%	-0,3794
Jednostka Kębłowice	41	34	82,93%	1,8011
Jednostka Michałowo	46	25	54,35%	-0,9167
Jednostka Nacpolsk	40	39	97,50%	3,1866
Jednostka Naruszewo	90	59	65,56%	0,1493
Jednostka Nowe Naruszewo	90	52	57,78%	-0,5905
Jednostka Nowy Nacpolsk	27	17	62,96%	-0,0979
Jednostka Pieściła	45	30	66,67%	0,2549
Jednostka Postróże	67	42	62,69%	-0,1236
Jednostka Potyry	43	21	48,84%	-1,4407
Jednostka Radzymin	166	100	60,24%	-0,3566
Jednostka Skarboszewo	43	18	41,86%	-2,1044
Jednostka Skarszyn	48	28	58,33%	-0,5382
Jednostka Skwary	53	34	64,15%	0,0152
Jednostka Sobanice	79	50	63,29%	-0,0666
Jednostka Sosenkowo	49	30	61,22%	-0,2634
Jednostka Srebrna	58	42	72,41%	0,8007
Jednostka Stachowo	24	16	66,67%	0,2549
Jednostka Stary Nacpolsk	48	33	68,75%	0,4527
Jednostka Strzembowo	133	73	54,89%	-0,8654
Jednostka Troski	61	53	86,89%	2,1777
Jednostka Wichorowo	47	33	70,21%	0,5915
Jednostka Wronino	14	8	57,14%	-0,6514
Jednostka Zaborowo	166	114	68,67%	0,4450
Jednostka Żukowo	60	36	60,00%	-0,3794

Źródło: Opracowanie własne

2.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej wykorzystano 2 wskaźniki, które zakwalifikowane zostały do 2 obszarów problemowych.

Tabela 20. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery przestrzenno-funkcjonalnej

Obszar	Nazwa wskaźnika
Niedostateczny stopień skanalizowania budynków mieszkalnych	Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze
Niedostateczny stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych	Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze

Źródło: Opracowanie własne

Niedostateczny stopień skanalizowania i zwodociągowania budynków mieszkalnych

W ramach sfery przestrzenno-funkcjonalnej pod uwagę wzięto stan wyposażenia budynków mieszkalnych gminy Naruszewo w sieć wodociągową i kanalizacyjną. Dostęp do sieci wodno-kanalizacyjnej jest jednym z podstawowych elementów warunkujących rozwój mieszkalnictwa i przedsiębiorczości na każdym terenie oraz gwarantuje wysoką jakość życia jego mieszkańcom. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej powinna następować stopniowo, a w pierwszej kolejności objąć obszary o większych skupiskach mieszkańców, gdzie jest to uzasadnione i opłacalne ekonomicznie.

Największy udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze odnotowano w jednostce Pieścidła – 37,78%, natomiast najmniejszy w jednostce Sobanice – 3,80%.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą Dłutowo, Drochowo, Drochówka, Januszewo, Kozarzewo, Krysk, Kębłowice, Naruszewo, Nowe Naruszewo, Nowy Nacpolsk, Potyry, Skarboszewo, Skwary, Sobanice, Stachowo, Stary Nacpolsk, Wichorowo, Wronino oraz Żukowo. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika poniżej średniej dla gminy.

Tabela 21. Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba budynków mieszkalnych	Liczba budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej	Liczba budynków mieszkalnych korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków	Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze	
	2022	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Obszar gminy Naruszewo - łącznie	2 019	18	284	14,96%	—
Jednostka Dłutowo	42	0	4	9,52%	0,7231
Jednostka Łazęki	48	0	9	18,75%	-0,5038
Jednostka Drochowo	55	0	5	9,09%	0,7802
Jednostka Drochówka	79	0	5	6,33%	1,1471

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba budynków mieszkalnych	Liczba budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej	Liczba budynków mieszkalnych korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków	Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze	
	2022	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Jednostka Grąbczewo	33	0	8	24,24%	-1,2335
Jednostka Januszewo	84	0	8	9,52%	0,7231
Jednostka Kozarzewo	45	0	5	11,11%	0,5117
Jednostka Krysk	95	0	9	9,47%	0,7297
Jednostka Kębłowice	41	0	2	4,88%	1,3398
Jednostka Michałowo	46	0	8	17,39%	-0,3230
Jednostka Nacpolsk	40	12	1	32,50%	-2,3314
Jednostka Naruszewo	90	0	10	11,11%	0,5117
Jednostka Nowe Naruszewo	90	0	10	11,11%	0,5117
Jednostka Nowy Nacpolsk	27	0	3	11,11%	0,5117
Jednostka Pieścidla	45	0	17	37,78%	-3,0331
Jednostka Postróże	67	0	14	20,90%	-0,7895
Jednostka Potyry	43	0	6	13,95%	0,1342
Jednostka Radzymin	166	0	25	15,06%	-0,0133
Jednostka Skarboszewo	43	0	6	13,95%	0,1342
Jednostka Skarszyn	48	0	11	22,92%	-1,0580
Jednostka Skwary	53	0	4	7,55%	0,9849
Jednostka Sobanice	79	0	3	3,80%	1,4833
Jednostka Sosenkowo	49	0	8	16,33%	-0,1821
Jednostka Srebrna	58	0	11	18,97%	-0,5330
Jednostka Stachowo	24	0	2	8,33%	0,8812
Jednostka Stary Nacpolsk	48	0	5	10,42%	0,6034
Jednostka Strzembowo	133	0	33	24,81%	-1,3092
Jednostka Troski	61	6	6	19,67%	-0,6260
Jednostka Wichorowo	47	0	5	10,64%	0,5742
Jednostka Wronino	14	0	2	14,29%	0,0891
Jednostka Zaborowo	166	0	31	18,67%	-0,4931
Jednostka Żukowo	60	0	8	13,33%	0,2167

Źródło: Opracowanie własne

Największy udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze odnotowano w jednostkach: Januszewo, Kębłowice, Pieścidla, Potyry, Skwary, Wichorowo – 100,00%, natomiast najmniejszy w jednostce Grąbczewo – 24,24%.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą Dłutowo, Drochowo, Grąbczewo, Michałowo, Nacpolsk, Nowe Naruszewo, Nowy Nacpolsk, Postróże, Skarszyn, Sobanice, Stachowo, Strzembowo oraz Troski. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika poniżej średniej dla gminy.

Tabela 22. Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba budynków mieszkalnych	Liczba budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej	Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze	
	2022	2022	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Obszar gminy Naruszewo - łącznie	2 019	1592	78,85%	—
Jednostka Dłutowo	42	28	66,67%	0,6214
Jednostka Łazęki	48	38	79,17%	-0,0163
Jednostka Drochowo	55	41	74,55%	0,2194
Jednostka Drochówka	79	74	93,67%	-0,7561
Jednostka Grąbczewo	33	8	24,24%	2,7860
Jednostka Januszewo	84	84	100,00%	-1,0790
Jednostka Kozarzewo	45	38	84,44%	-0,2852
Jednostka Krysk	95	77	81,05%	-0,1122
Jednostka Kębłowice	41	41	100,00%	-1,0790
Jednostka Michałowo	46	33	71,74%	0,3627
Jednostka Nacpolsk	40	16	40,00%	1,9820
Jednostka Naruszewo	90	74	82,22%	-0,1719
Jednostka Nowe Naruszewo	90	60	66,67%	0,6214
Jednostka Nowy Nacpolsk	27	21	77,78%	0,0546
Jednostka Pieścidla	45	45	100,00%	-1,0790
Jednostka Postróże	67	23	34,33%	2,2713
Jednostka Potyry	43	43	100,00%	-1,0790
Jednostka Radzymin	166	149	89,76%	-0,5566
Jednostka Skarboszewo	43	37	86,05%	-0,3673
Jednostka Skarszyn	48	27	56,25%	1,1530
Jednostka Skwary	53	53	100,00%	-1,0790
Jednostka Sobanice	79	59	74,68%	0,2127
Jednostka Sosenkowo	49	44	89,80%	-0,5586
Jednostka Srebrna	58	50	86,21%	-0,3755
Jednostka Stachowo	24	13	54,17%	1,2591
Jednostka Stary Nacpolsk	48	39	81,25%	-0,1224
Jednostka Strzembowo	133	85	63,91%	0,7622
Jednostka Troski	61	36	59,02%	1,0117
Jednostka Wichorowo	47	47	100,00%	-1,0790
Jednostka Wronino	14	12	85,71%	-0,3500
Jednostka Zaborowo	166	138	83,13%	-0,2184
Jednostka Żukowo	60	59	98,33%	-0,9938

Źródło: Opracowanie własne

Obszar gminy Naruszewo, charakteryzuje się niedostatecznym poziomem skanalizowania. Z przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych, które mogą posiadać nieszczelności, korzysta znaczna część mieszkańców gminy. W konsekwencji istnieje ryzyko przedostawania się części nieczystości ciekłych do środowiska naturalnego, co

również zagraża zdrowiu i bezpieczeństwu mieszkańców. Ponadto stopień skanalizowana gminy wpływa również na jej atrakcyjność osiedleńczą i inwestycyjną.

2.5 Sfera techniczna

W sferze technicznej wykorzystano 1 wskaźnik jakościowy, który zakwalifikowany został do 1 obszaru problemowego.

Tabela 23. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery technicznej

Obszar	Nazwa wskaźnika
Niewystarczający dostęp do podstawowych usług	Lokalizacja na danym obszarze gminnego budynku użyteczności publicznej

Źródło: Opracowanie własne

Niewystarczający dostęp do podstawowych usług

Problem niewystarczającego dostępu do podstawowych usług na obszarze gminy Naruszewo przedstawiono za pomocą wskaźnika jakościowego dotyczącego lokalizacji w danej jednostce osadniczej infrastruktury społecznej, w której świadczone są usługi publiczne i kulturalne. Wyniki analizy wskaźnikowej w sferze technicznej przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 24. Lokalizacja na danym obszarze gminnego budynku użyteczności publicznej

Nazwa jednostki osadniczej	Lokalizacja na danym obszarze gminnego budynku użyteczności publicznej	
	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Obszar gminy Naruszewo - łącznie	—	—
Jednostka Dłutowo	NIE	1,0000
Jednostka Łazęki	TAK	-1,0000
Jednostka Drochowo	NIE	1,0000
Jednostka Drochówka	NIE	1,0000
Jednostka Grąbczewo	NIE	1,0000
Jednostka Januszewo	NIE	1,0000
Jednostka Kozarzewo	NIE	1,0000
Jednostka Krysk	TAK	-1,0000
Jednostka Kębłowice	NIE	1,0000
Jednostka Michałowo	NIE	1,0000
Jednostka Nacpolsk	TAK	-1,0000
Jednostka Naruszewo	TAK	-1,0000
Jednostka Nowe Naruszewo	TAK	-1,0000
Jednostka Nowy Nacpolsk	NIE	1,0000
Jednostka Pieścidla	TAK	-1,0000
Jednostka Postróże	NIE	1,0000
Jednostka Potyry	TAK	-1,0000
Jednostka Radzymin	TAK	-1,0000
Jednostka Skarboszewo	NIE	1,0000

Nazwa jednostki osadniczej	Lokalizacja na danym obszarze gminnego budynku użyteczności publicznej	
	2022	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Jednostka Skarszyn	TAK	-1,0000
Jednostka Skwary	NIE	1,0000
Jednostka Sobanice	NIE	1,0000
Jednostka Sosenkowo	NIE	1,0000
Jednostka Srebrna	NIE	1,0000
Jednostka Stachowo	NIE	1,0000
Jednostka Stary Nacpolsk	TAK	-1,0000
Jednostka Strzembowo	TAK	-1,0000
Jednostka Troski	NIE	1,0000
Jednostka Wichorowo	NIE	1,0000
Jednostka Wronino	NIE	1,0000
Jednostka Zaborowo	TAK	-1,0000
Jednostka Żukowo	NIE	1,0000

Źródło: Opracowanie własne

Przedstawiona powyżej analiza wskaźnikowa wykazała, że na terenie gminy Naruszewo występuje problem niewystarczającego dostępu do podstawowych usług. Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Dłutowo, Drochowo, Drochówka, Grąbczewo, Januszewo, Kozarzewo, Kębłowice, Michałowo, Nowy Nacpolsk, Postróże, Skarboszewo, Skwary, Sobanice, Sosenkowo, Srebrna, Stachowo, Troski, Wichorowo, Wronino oraz Żukowo. W wymienionych jednostkach nie znajduje się infrastruktura społeczna obejmująca m.in. świetlice wiejskie, w których mogłyby być świadczone usługi publiczne i kulturalne. Infrastruktura ta zapewniałaby również mieszkańcom miejsce wspólnego spędzania czasu wolnego oraz organizowania lokalnych spotkań lub uroczystości, sprzyjających budowaniu więzi sąsiedzkich, lokalnej integracji oraz wzrostowi zaangażowania w sprawy lokalne.

2.6 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

W poniższej tabeli przedstawiono łączny wykaz jednostek osadniczych wraz ze wskaźnikami. Zgodnie z przytoczoną wcześniej metodologią do obszaru zdegradowanego zaliczono jednostki osadnicze spełniające jednocześnie następujące kryteria:

- na terenie jednostki osadniczej identyfikuje się co najmniej 6 wskaźników w sferze społecznej, które wskazują na występowanie zjawiska kryzysowego (wartość poniżej średniej dla gminy Naruszewo),
- na terenie jednostki osadniczej identyfikuje się co najmniej 3 wskaźniki z pozostałych sfer tj.: gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub przestrzenno-funkcjonalnej, który wskazuje na występowanie zjawiska kryzysowego (wartość poniżej średniej dla gminy Naruszewo).

Jednostki osadnicze, w których zdiagnozowano stan kryzysowy, czyli wartość wyliczonego wskaźnika była gorsza niż średnia dla gminy Naruszewo, oznaczono kolorem jasnopomarańczowym. Kolorem białym oznaczono natomiast jednostki, dla których wyliczona wartość wskaźnika kształtowała się korzystnie na tle średniej dla gminy.

Tabela 25. Zbiorcze zestawienie jednostek osadniczych i występowania w nich stanu kryzysowego

Sfera	Społeczna				
Obszar	Zaawansowanie procesu starzenia się ludności	Bezrobocie	Ubóstwo	Niepełnosprawność	Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin
Wskaźnik	Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na danym obszarze	Udział bezrobotnych w ludności ogółem na danym obszarze	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w ludności ogółem na danym obszarze	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ludności ogółem na danym obszarze	Wskaźnik liczby Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na danym obszarze
Jednostka Dłutowo	26,61%	1,83%	0,92%	1,83%	0,00
Jednostka Łazęki	22,07%	3,45%	1,38%	1,38%	0,00
Jednostka Drochowo	23,38%	4,55%	1,30%	0,00%	0,00
Jednostka Drochówka	19,80%	4,46%	0,50%	0,99%	0,99
Jednostka Grąbczewo	23,08%	1,28%	0,00%	1,28%	1,28
Jednostka Januszewo	19,16%	2,80%	1,40%	0,47%	0,47
Jednostka Kozarzewo	29,82%	0,00%	0,00%	0,88%	0,00
Jednostka Krysk	22,91%	2,20%	0,00%	0,44%	0,00
Jednostka Kęblówice	23,81%	1,90%	0,00%	0,95%	0,00
Jednostka Michałowo	18,18%	1,65%	0,00%	0,00%	0,00
Jednostka Nacpolsk	25,78%	2,77%	0,00%	0,69%	0,35
Jednostka Naruszewo	21,28%	2,98%	0,43%	1,28%	0,00
Jednostka Nowe Naruszewo	26,04%	2,37%	0,59%	0,59%	1,18
Jednostka Nowy Nacpolsk	18,18%	2,60%	1,30%	1,30%	0,00
Jednostka Pieścidła	14,62%	2,92%	2,34%	2,34%	0,00
Jednostka Postróże	20,75%	5,66%	0,00%	0,00%	0,47
Jednostka Potyry	22,99%	5,75%	0,00%	1,15%	0,00
Jednostka Radzymin	21,21%	2,81%	0,65%	0,65%	0,65
Jednostka Skarboszewo	20,35%	6,19%	0,00%	2,65%	0,00
Jednostka Skarszyn	28,86%	1,34%	0,00%	1,34%	0,00
Jednostka Skwary	18,41%	3,48%	0,50%	0,50%	0,00
Jednostka Sobanice	21,12%	5,17%	1,29%	1,29%	0,00

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Naruszewo

Sfera	Społeczna				
Obszar	Zaawansowanie procesu starzenia się ludności	Bezrobocie	Ubóstwo	Niepełnosprawność	Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin
Wskaźnik	Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na danym obszarze	Udział bezrobotnych w ludności ogółem na danym obszarze	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w ludności ogółem na danym obszarze	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ludności ogółem na danym obszarze	Wskaźnik liczby Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na danym obszarze
Jednostka Sosenkowo	21,59%	5,11%	1,70%	0,57%	1,14
Jednostka Srebrna	18,03%	4,92%	1,09%	1,09%	0,00
Jednostka Stachowo	16,39%	0,00%	0,00%	1,64%	0,00
Jednostka Stary Nacpolsk	24,58%	0,85%	0,00%	0,85%	0,00
Jednostka Strzembowo	22,87%	0,88%	0,88%	0,88%	0,00
Jednostka Troski	23,32%	4,74%	0,79%	1,19%	0,40
Jednostka Wichorowo	15,19%	5,70%	0,00%	0,63%	0,00
Jednostka Wronino	36,84%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00
Jednostka Zaborowo	20,47%	3,41%	0,90%	1,08%	0,54
Jednostka Żukowo	22,62%	6,55%	0,00%	0,60%	0,60

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Naruszewo

Sfera	Społeczna				
Obszar	Zagrożenie przestępczością	Bezpieczeństwo na drogach	Niski poziom edukacji ¹		
Wskaźnik	Wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na danym obszarze	Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	Udział liczby 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla gminy - I przedmiot, w stosunku do liczby wszystkich 8-klasistów	Udział liczby 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla gminy - II przedmiot, w stosunku do liczby wszystkich 8-klasistów	Udział liczby 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla gminy - III przedmiot, w stosunku do liczby wszystkich 8-klasistów
Jednostka Dłutowo	0,00	0,00	0,00%	100,00%	100,00%
Jednostka Łazęki	0,00	0,00	0,00%	0,00%	100,00%
Jednostka Drochowo	0,00	1,95	0,00%	0,00%	0,00%
Jednostka Drochówka	4,95	0,00	33,33%	33,33%	33,33%
Jednostka Grąbczewo	12,82	0,00	0,00%	100,00%	100,00%
Jednostka Januszewo	18,69	0,00	0,00%	0,00%	0,00%
Jednostka Kozarzewo	0,00	1,75	20,00%	80,00%	80,00%
Jednostka Krysk	4,41	0,00	50,00%	50,00%	50,00%
Jednostka Kębłowice	0,00	0,00	0,00%	0,00%	0,00%
Jednostka Michałowo	0,00	0,00	0,00%	0,00%	0,00%
Jednostka Nacpolsk	8,65	0,35	22,22%	55,56%	66,67%
Jednostka Naruszewo	12,77	0,00	30,00%	40,00%	60,00%
Jednostka Nowe Naruszewo	11,83	1,78	60,00%	40,00%	40,00%
Jednostka Nowy Nacpolsk	12,99	1,30	25,00%	75,00%	75,00%
Jednostka Pieścidla	0,00	0,00	0,00%	0,00%	0,00%
Jednostka Postróże	0,00	0,47	0,00%	100,00%	50,00%
Jednostka Potyry	57,47	0,00	100,00%	100,00%	100,00%
Jednostka Radzymin	17,32	0,22	55,56%	66,67%	44,44%
Jednostka Skarboszewo	8,85	0,00	100,00%	100,00%	50,00%
Jednostka Skarszyn	0,00	0,00	0,00%	66,67%	66,67%
Jednostka Skwary	4,98	1,00	100,00%	100,00%	100,00%

¹ Wszystkie trzy wskaźniki w niniejszym obszarze, analizowane były w korelacji ze sobą, w taki sposób że do obszaru znajdującego się w stanie kryzysowym kwalifikowano jednostkę osadniczą, na terenie której przynajmniej jeden z trzech wskaźników wykazywał wartość gorszą niż średnia dla gminy Naruszewo.

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Naruszewo

Sfera	Społeczna				
Obszar	Zagrożenie przestępczością	Bezpieczeństwo na drogach	Niski poziom edukacji ¹		
Wskaźnik	Wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na danym obszarze	Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	Udział liczby 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla gminy - I przedmiot, w stosunku do liczby wszystkich 8-klasistów	Udział liczby 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla gminy - II przedmiot, w stosunku do liczby wszystkich 8-klasistów	Udział liczby 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla gminy - III przedmiot, w stosunku do liczby wszystkich 8-klasistów
Jednostka Sobanice	4,31	0,00	33,33%	100,00%	66,67%
Jednostka Sosenkowo	39,77	0,57	0,00%	100,00%	0,00%
Jednostka Srebrna	5,46	0,55	0,00%	0,00%	50,00%
Jednostka Stachowo	16,39	0,00	100,00%	50,00%	100,00%
Jednostka Stary Nacpolsk	8,47	1,69	100,00%	100,00%	0,00%
Jednostka Strzembowo	14,66	0,59	62,50%	62,50%	62,50%
Jednostka Troski	39,53	0,00	80,00%	80,00%	60,00%
Jednostka Wichorowo	0,00	0,63	60,00%	40,00%	80,00%
Jednostka Wronino	0,00	0,00	100,00%	100,00%	100,00%
Jednostka Zaborowo	1,80	0,18	33,33%	22,22%	44,44%
Jednostka Żukowo	11,90	0,60	0,00%	0,00%	100,00%

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Naruszewo

Sfera	Gospodarcza		Środowiskowa	
Obszar	Niski stopień przedsiębiorczości	Słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw	Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska	Przekroczenie standardów powietrza
Wskaźnik	Liczba zarejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze	Liczba wyrejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze	Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia, w stosunku do wagi wszystkich zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze	Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze
Jednostka Dłutowo	0,00	0,00	44,71%	64,29%
Jednostka Łazęki	0,00	0,00	45,30%	79,17%
Jednostka Drochowo	0,00	0,00	68,73%	67,27%
Jednostka Drochówka	0,00	0,50	47,71%	59,49%
Jednostka Grąbczewo	0,00	0,00	44,07%	63,64%
Jednostka Januszewo	0,00	0,47	48,32%	61,90%
Jednostka Kozarzewo	0,00	0,00	36,65%	57,78%
Jednostka Krysk	0,00	0,00	56,25%	60,00%
Jednostka Kębłowice	0,95	0,00	32,52%	82,93%
Jednostka Michałowo	0,00	0,00	42,69%	54,35%
Jednostka Nacpolsk	0,00	0,00	7,85%	97,50%
Jednostka Naruszewo	0,00	0,00	77,90%	65,56%
Jednostka Nowe Naruszewo	1,18	0,00	70,33%	57,78%
Jednostka Nowy Nacpolsk	0,00	0,00	42,26%	62,96%
Jednostka Pieścidlą	0,00	0,00	59,39%	66,67%
Jednostka Postróże	0,47	0,47	47,58%	62,69%
Jednostka Potyry	0,00	0,00	64,90%	48,84%
Jednostka Radzymin	0,22	0,00	42,37%	60,24%
Jednostka Skarboszewo	0,00	0,00	45,56%	41,86%
Jednostka Skarszyn	0,00	0,00	52,57%	58,33%
Jednostka Skwary	0,00	0,00	80,66%	64,15%
Jednostka Sobanice	0,00	0,00	42,38%	63,29%
Jednostka Sosenkowo	0,00	0,00	51,79%	61,22%
Jednostka Srebrna	0,00	0,00	44,31%	72,41%

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Naruszewo

Sfera	Gospodarcza		Środowiskowa	
Obszar	Niski stopień przedsiębiorczości	Słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw	Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska	Przekroczenie standardów powietrza
Wskaźnik	Liczba zarejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze	Liczba wyrejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze	Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia, w stosunku do wagi wszystkich zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze	Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze
Jednostka Stachowo	0,00	0,00	48,14%	66,67%
Jednostka Stary Nacpolsk	0,85	0,00	28,72%	68,75%
Jednostka Strzembowo	0,00	0,29	53,50%	54,89%
Jednostka Troski	0,00	0,40	40,49%	86,89%
Jednostka Wichorowo	0,63	0,00	51,43%	70,21%
Jednostka Wronino	0,00	0,00	41,65%	57,14%
Jednostka Zaborowo	0,18	0,18	43,47%	68,67%
Jednostka Żukowo	0,00	0,00	49,90%	60,00%

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Naruszewo

Sfera	Przestrzenno-funkcjonalna		Techniczna	Liczba wskaźników w sferze społecznej, które wskazują na występowanie zjawiska kryzysowego	Liczba wskaźników z pozostałych sfer tj.: gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej, które wskazują na występowanie zjawiska kryzysowego	Czy jednostka osadnicza została zakwalifikowana jako obszar zdegradowany?
Obszar	Niedostateczny stopień skanalizowania budynków mieszkalnych	Niedostateczny stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych	Niewystarczający dostęp do podstawowych usług			
Wskaźnik	Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze	Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze	Lokalizacja na danym obszarze gminnego budynku użyteczności publicznej			
Jednostka Dłutowo	9,52%	66,67%	NIE	4	5	NIE
Jednostka Łazęki	18,75%	79,17%	TAK	5	2	NIE
Jednostka Drochowo	9,09%	74,55%	NIE	4	6	NIE
Jednostka Drochówka	6,33%	93,67%	NIE	3	5	NIE
Jednostka Grąbczewo	24,24%	24,24%	NIE	5	3	NIE
Jednostka Januszewo	9,52%	100,00%	NIE	3	5	NIE
Jednostka Kozarzewo	11,11%	84,44%	NIE	3	3	NIE
Jednostka Krysk	9,47%	81,05%	TAK	2	3	NIE
Jednostka Kębłowice	4,88%	100,00%	NIE	2	3	NIE
Jednostka Michałowo	17,39%	71,74%	NIE	0	3	NIE
Jednostka Nacpolsk	32,50%	40,00%	TAK	3	3	NIE
Jednostka Naruszewo	11,11%	82,22%	TAK	3	4	NIE
Jednostka Nowe Naruszewo	11,11%	66,67%	TAK	5	3	NIE
Jednostka Nowy Nacpolsk	11,11%	77,78%	NIE	5	4	NIE
Jednostka Pieścidla	37,78%	100,00%	TAK	2	3	NIE
Jednostka Postróże	20,90%	34,33%	NIE	4	3	NIE
Jednostka Potyry	13,95%	100,00%	TAK	5	3	NIE
Jednostka Radzymin	15,06%	89,76%	TAK	4	0	NIE
Jednostka Skarboszewo	13,95%	86,05%	NIE	3	3	NIE
Jednostka Skarszyn	22,92%	56,25%	TAK	3	3	NIE

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Naruszewo

Sfera	Przestrzenno-funkcjonalna		Techniczna	Liczba wskaźników w sferze społecznej, które wskazują na występowanie zjawiska kryzysowego	Liczba wskaźników z pozostałych sfer tj.: gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej, które wskazują na występowanie zjawiska kryzysowego	Czy jednostka osadnicza została zakwalifikowana jako obszar zdegradowany?
Obszar	Niedostateczny stopień skanalizowania budynków mieszkalnych	Niedostateczny stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych	Niewystarczający dostęp do podstawowych usług			
Wskaźnik	Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze	Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze	Lokalizacja na danym obszarze gminnego budynku użyteczności publicznej			
Jednostka Skwary	7,55%	100,00%	NIE	3	5	NIE
Jednostka Sobanice	3,80%	74,68%	NIE	4	4	NIE
Jednostka Sosenkowo	16,33%	89,80%	NIE	6	3	TAK
Jednostka Srebrna	18,97%	86,21%	NIE	4	3	NIE
Jednostka Stachowo	8,33%	54,17%	NIE	3	6	NIE
Jednostka Stary Nacpolsk	10,42%	81,25%	TAK	3	2	NIE
Jednostka Strzembowo	24,81%	63,91%	TAK	5	4	NIE
Jednostka Troski	19,67%	59,02%	NIE	7	5	TAK
Jednostka Wichorowo	10,64%	100,00%	NIE	3	4	NIE
Jednostka Wronino	14,29%	85,71%	NIE	2	3	NIE
Jednostka Zaborowo	18,67%	83,13%	TAK	4	2	NIE
Jednostka Żukowo	13,33%	98,33%	NIE	6	4	TAK

Źródło: Opracowanie własne

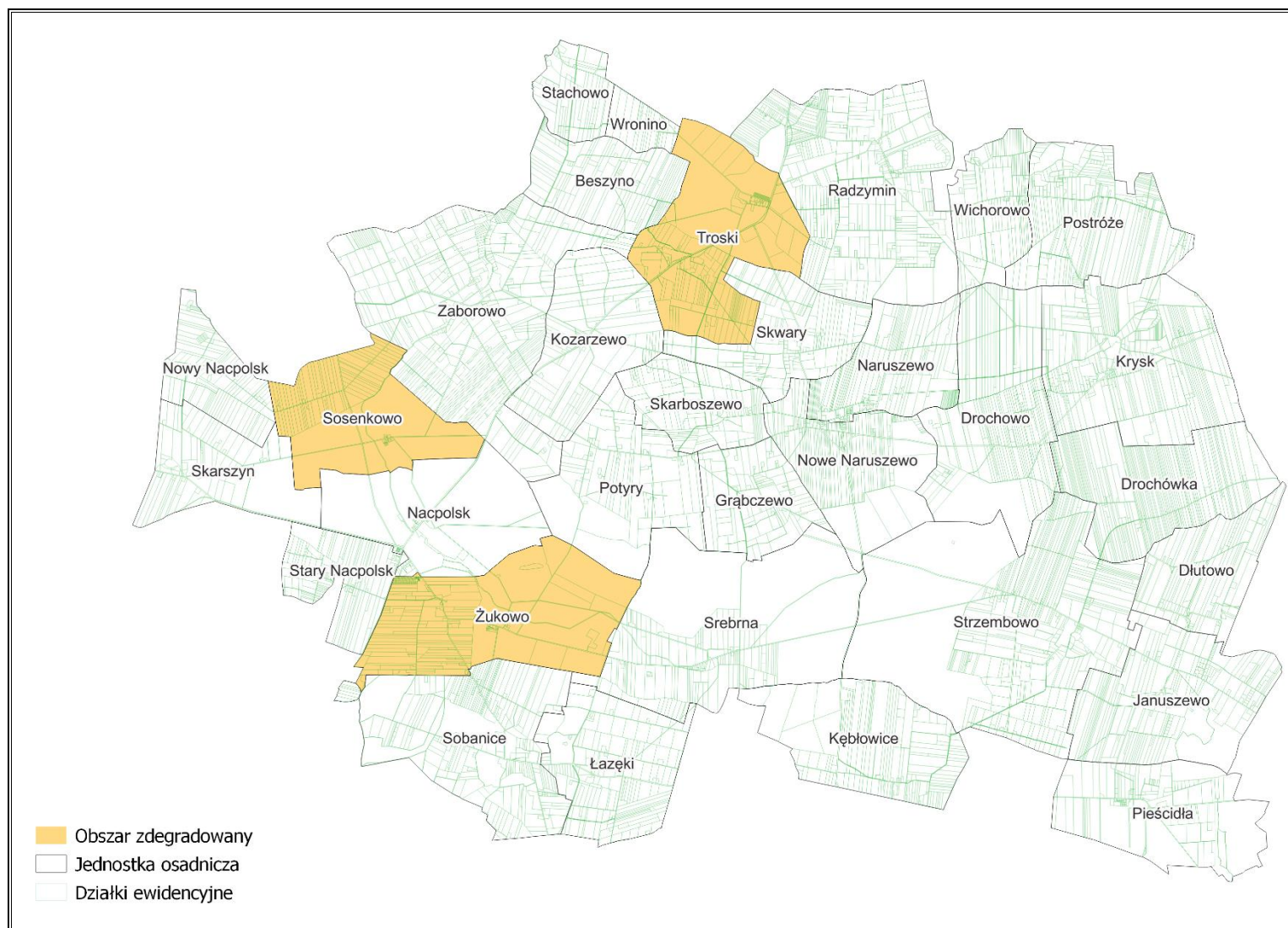
W każdej z jednostek osadniczych, w której zidentyfikowano wysokie natężenie negatywnych zjawisk społecznych, współwystępują także negatywne zjawiska w co najmniej jednej z pozostałych sfer, co pozwala na stwierdzenie w ich obrębie stanu kryzysowego. Na podstawie powyższej analizy obszarami zdegradowanymi na terenie gminy Naruszewo są jednostki: Sosenkowo, Troski i Żukowo. Udział powierzchni obszaru zdegradowanego w powierzchni gminy Naruszewo wynosi 10,88%, natomiast udział liczby ludności obszaru zdegradowanego w liczbie ludności gminy wynosi 9,64%. W poniższej tabeli przedstawiono powierzchnię oraz liczbę ludności obszaru zdegradowanego na tle całej gminy Naruszewo.

Tabela 26. Powierzchnia oraz liczba ludności obszaru zdegradowanego na tle gminy Naruszewo

Obszar zdegradowany	Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni obszaru zdegradowanego w łącznej powierzchni gminy [%]	Liczba ludności [osoba]	Udział liczby ludności obszaru zdegradowanego w ogólnej liczbie ludności gminy [%]
Sosenkowo	465,80	2,92%	176	2,84%
Troski	593,66	3,72%	253	4,09%
Żukowo	676,43	4,24%	168	2,71%
Razem	1735,89	10,88%	597	9,64%

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 2. Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie gminy Naruszewo

Źródło: Opracowanie własne

2.7 Potencjał i bariery obszaru zdegradowanego

W poniższej tabeli przedstawiono syntetyczne zestawienie kluczowych potencjałów i barier rewitalizacji na terenie gminy Naruszewo w podziale na sferę społeczną, gospodarczą, techniczną, przestrzenno – funkcjonalną i środowiskową ze wskazaniem obszarów (jednostek osadniczych), których dotyczy dany potencjał lub bariera. Potencjały i bariery w wielu kwestiach występują w kilku sferach ze względu na to, że jednocześnie wywierają wpływ na więcej niż jedną sferę.

Tabela 27. Kluczowe potencjały i bariery rewitalizacji na terenie gminy Naruszewo

Sfera	Potencjał	Bariery
Społeczna	• potencjał instytucji pomocy społecznej na rzecz realizacji programów aktywizujących i integrujących społeczności lokalne, • miejsca z potencjałem dla tworzenia oferty kulturalno-sportowo-rekreacyjnej, • położenie na szlaku drogi krajowej i dróg wojewódzkich, które zapewniają dogodne połączenie z pobliskimi ośrodkami miejskimi.	• niechęć do zmiany, dostosowania się do norm społecznych i brak włączenia w życie społeczności części mieszkańców obszarów zdegradowanych, • bierność i apatia obecna w środowiskach dotkniętych bezrobociem, przestępczością i problemami społecznymi, • międzypokoleniowe przekazywanie negatywnych wzorców i zachowań w rodzinach z dysfunkcjami społecznymi, • przewaga postaw roszczeniowych nad chęcią korzystania z oferty aktywizującej w środowiskach dotkniętych różnymi formami wykluczenia, • podstawowa oferta kulturalno-sportowo-rekreacyjna, która jednak nie zaspakaja potrzeb osób z terenów zdegradowanych, • ograniczone możliwości ekonomiczne mieszkańców w zakresie finansowania modernizacji infrastruktury technicznej budynków, w tym rozwiązania problemu niskiej emisji, • starzenie się społeczeństwa, • niski udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem, co tworzy problem zapewnienia w przyszłości aktywnych na rynku pracy zasobów ludzkich.
Gospodarcza	• dobrze rozwinięta sieć dróg, która zapewnia dogodne połączenia z innymi ośrodkami miejskimi, • potencjał rozwoju agroturystyki.	• bierność i apatia obecna w środowiskach dotkniętych bezrobociem i problemami społecznymi, • przewaga postaw roszczeniowych nad chęcią korzystania z oferty aktywizującej w środowiskach dotkniętych różnymi formami wykluczenia, • niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców, • niski udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem, co tworzy problem zapewnienia w przyszłości aktywnych na rynku pracy zasobów ludzkich.

Sfera	Potencjał	Bariery
Środowiskowa	- atrakcyjne walory przyrodnicze – wyznaczone na obszarze gminy formy ochrony przyrody, - walory krajobrazowe sprzyjające osiedlaniu się, - inwestycje w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego.	- ograniczone możliwości ekonomiczne mieszkańców w zakresie finansowania modernizacji infrastruktury technicznej budynków, w tym rozwiązania problemu niskiej emisji, - ryzyko przedostawania się nieczystości z bezodpływowych zbiorników – szamb do wód i gleby, - rozproszony układ osadniczy.
Przestrzenno - funkcjonalna	- wystarczająco rozwinięta infrastruktura drogowa, - dobrze rozwinięta infrastruktura wodociągowa.	- zły stan części dróg oraz niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę towarzyszącą, - niewystarczająco rozwinięta infrastruktura kanalizacyjna.
Techniczna	budynki użyteczności publicznej w dobrym stanie technicznym.	- braki w infrastrukturze społecznej przeznaczonej na działania aktywizujące lokalną społeczność, - braki w infrastrukturze społecznej, w której świadczone są usługi publiczne i kulturalne, - ograniczone możliwości ekonomiczne mieszkańców w zakresie finansowania modernizacji infrastruktury technicznej budynków, w tym rozwiązania problemu niskiej emisji.

Źródło: Opracowanie własne

Należy zauważyć, że część potencjałów i barier występuje wielokrotnie w poszczególnych sferach, co wynika z tego, że sfera społeczna, gospodarcza, przestrzenno – funkcjonalna, techniczna i środowiskowa są ze sobą ściśle powiązane.

Płaszczyzna środowiskowa ma znaczący wpływ na obszar zarówno społeczny, techniczny, jak i gospodarczy. Atrakcyjne tereny przyrodnicze, nieskażone przez działalność człowieka mają duże znaczenie dla osób poszukujących spokojnego miejsca zamieszkania. Środowisko ma także znaczący wpływ na płaszczyznę techniczną i gospodarczą. Dla sfery technicznej ważne są możliwości wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Uwarunkowania przyrodnicze oraz występujące formy ochrony przyrody decydują o możliwych formach prowadzenia działalności gospodarczej. Działania mające na celu poprawę sfery społecznej na terenie gminy Naruszewo w dalszej perspektywie przyczynią się do zwiększenia dochodów budżetowych, a tym samym do zwiększenia możliwości inwestycyjnych (zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej czy przestrzenno-funkcjonalnej). Sfera techniczna oraz przestrzenno – funkcjonalna oddziałują zarówno na sferę społeczną, jak i gospodarczą oraz środowiskową. Atrakcyjna przestrzeń publiczna, podstawowa infrastruktura techniczna i społeczna znacznie podnoszą zainteresowanie funkcją mieszkaniową i gospodarczą danego obszaru. Dobra kondycja infrastruktury technicznej przekłada się również na jakość środowiska naturalnego.

Wyżej wymienione obszary tematyczne są ze sobą również ściśle powiązane w kontekście zjawisk kryzysowych. Występowanie problemów w jednej sferze powoduje ich nawarstwianie się i utrwalanie w pozostałych obszarach. Niewystarczająca liczba podmiotów gospodarczych, brak miejsc pracy i niedostosowanie kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku przekłada się na bezrobocie, które jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych (tj. dysfunkcji społecznych, przestępczości czy uzależnień), a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny. Długotrwałe występowanie tych zjawisk w konsekwencji wpływa bezpośrednio na wzrost wydatków na pomoc społeczną w zakresie likwidacji lub minimalizacji tych zjawisk, jak również na pogorszenie wizerunku i atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej gminy Naruszewo. To z kolei może powodować spadek liczby mieszkańców i liczby podmiotów gospodarczych. Równie ważne znaczenie mają problemy w sferze technicznej, przestrzenno – funkcjonalnej i środowiskowej. Zdegradowane środowisko naturalne, zły jakości oraz niedostateczna infrastruktura techniczna nie zachęcają do osiedlania się na danym terenie, jak również ograniczają możliwość rozwoju działalności gospodarczej i rolnictwa. Niniejsze uwarunkowania negatywnie oddziałują na sytuację finansową mieszkańców oraz gminy Naruszewo.

3. Obszar rewitalizacji

W związku z sytuacją, iż wyznaczony obszar zdegradowany na terenie gminy Naruszewo spełnia wymagania obszaru rewitalizacji z art. 10 pkt 2. ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2021 poz. 485 ze zm.), tj. obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy, został on w całości wyznaczany jako obszar rewitalizacji.

Powyższa analiza pozwoliła na wyłonienie jednostek Sosenkowo, Troski i Żukowo, które na tle pozostałych obszarów wypadają najgorzej pod względem skali zdiagnozowanych problemów oraz ich pogłębiania się w czasie. W związku z powyższym wyznaczono obszar rewitalizacji gminy Naruszewo obejmujące powyższe jednostki osadnicze.

Należy pamiętać, iż obszar rewitalizacji nie powinien być wyznaczany jedynie na podstawie danych ilościowych, pokazujących najbardziej intensywną degradację. Bardzo ważne jest uchwycenie wskaźników jakościowych oraz powiązań funkcjonalnych obszarów. Do obszaru rewitalizacji włączono zatem jednostki, w których zdiagnozowano najwięcej problemów oraz wzięto pod uwagę ich potencjał pod względem możliwości przeprowadzenia skutecznej interwencji w ramach procesu rewitalizacji. W analizie jakościowej wyznaczenia obszaru rewitalizacji wzięto pod uwagę lokalizację danej jednostki, dostęp do infrastruktury i bazy lokalowej, w której będą mogły zostać przeprowadzone działania, liczbę mieszkańców, w tym liczbę osób dotkniętych różnymi problemami, którzy zostaną objęci wsparciem w ramach planowanych działań.

W poniższej tabeli przedstawiono powierzchnię oraz liczbę ludności obszaru rewitalizacji na tle całej gminy Naruszewo.

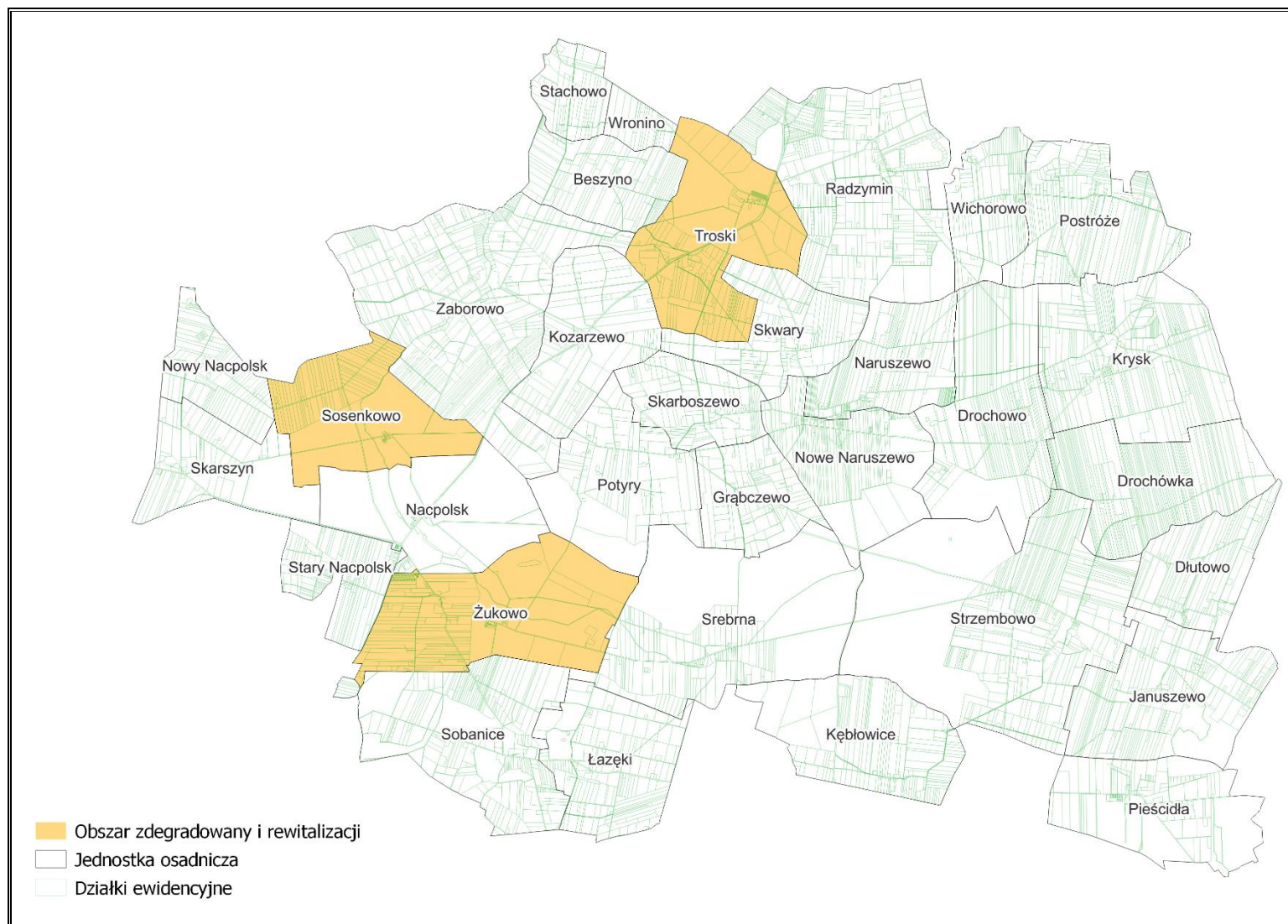
Tabela 28. Powierzchnia oraz liczba ludności obszaru rewitalizacji na tle gminy Naruszewo

Obszar zdegradowany	Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w łącznej powierzchni gminy [%]	Liczba ludności [osoba]	Udział liczby ludności obszaru rewitalizacji w ogólnej liczbie ludności gminy [%]
Sosenkowo	465,80	2,92%	176	2,84%
Troski	593,66	3,72%	253	4,09%
Żukowo	676,43	4,24%	168	2,71%
Razem	1735,89	10,88%	597	9,64%

Źródło: Opracowanie własne

Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni gminy Naruszewo wynosi 10,88%, natomiast udział liczby ludności obszaru rewitalizacji w liczbie ludności gminy wynosi 9,64%.

Rysunek 3. Wyznaczony obszar rewitalizacji na terenie gminy Naruszewo

Źródło: Opracowanie własne

Załączniki

Załącznik 1. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na tle gminy Naruszewo

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Wykaz miejscowości wchodzących w skład jednostek osadniczych.....	7
Tabela 2. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie	8
Tabela 3. Powierzchnia jednostek osadniczych wraz z liczbą ludności wg stanu z 2022 r.....	11
Tabela 4. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery społecznej	12
Tabela 5. Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na danym obszarze.....	13
Tabela 6. Udział bezrobotnych w ludności ogółem na danym obszarze.....	15
Tabela 7. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w ludności ogółem na danym obszarze	16
Tabela 8. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ludności ogółem na danym.....	18
Tabela 9. Wskaźnik liczby Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na danym obszarze	20
Tabela 10. Wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na danym obszarze	21
Tabela 11. Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	23
Tabela 12. Dane wejściowe wykorzystane w obszarze niskiego poziomu edukacji	25
Tabela 13. Udział liczby 8-klasistów z wynikiem z egzaminu poniżej średniej dla gminy dla każdego przedmiotu, w stosunku do liczby wszystkich 8-klasistów.....	27
Tabela 14. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery gospodarczej	29
Tabela 15. Liczba zarejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze	29
Tabela 16. Liczba wyrejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze	31
Tabela 17. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery środowiskowej	32
Tabela 18. Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia, w stosunku do wagi wszystkich zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze	32
Tabela 19. Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze	34
Tabela 20. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery przestrzenno-funkcjonalnej.....	35
Tabela 21. Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze ..	35
Tabela 22. Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych na danym obszarze	37
Tabela 23. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery technicznej	38
Tabela 24. Lokalizacja na danym obszarze gminnego budynku użyteczności publicznej	38
Tabela 25. Zbiorcze zestawienie jednostek osadniczych i występowania w nich stanu kryzysowego.....	41
Tabela 26. Powierzchnia oraz liczba ludności obszaru zdegradowanego na tle gminy Naruszewo	49
Tabela 27. Kluczowe potencjały i bariery rewitalizacji na terenie gminy Naruszewo	51
Tabela 28. Powierzchnia oraz liczba ludności obszaru rewitalizacji na tle gminy Naruszewo	54
Rysunek 1. Podział gminy Naruszewo na jednostki osadnicze	6
Rysunek 2. Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie gminy Naruszewo	50
Rysunek 3. Wyznaczony obszar rewitalizacji na terenie gminy Naruszewo	55